

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában

(Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megjelenik, és minden könyvtárnál kaphatók következők:

PROTESTÁNS IMAKÖNYVEK.

Borsodi József. Templomi imák. Vasárnapokra, ünnepekre s más alkalmakra köz isteni-tiszteleti használatul. Harmadik kiadás. Vásonba kötve 2 ft.

Cleymann Károly. Isten, mindenem, örööm, vigasztalásom. Imádságok és elmélkedések mielőtt keresztyének számára. Harmadik, Szász Károlytól átnevezett és kiegészített kiadás. Vásonba kötve 80 kr. Velinpapíron bőrbbe kötve, aranyvágással 2 ft.

Czelder Márton. Mindennapi és alkalmi imádságok. Templomi és családi használatra. Második bővített kiadás. Vásonba kötve aranyvágással 1 ft. 40 kr.

Dobos János. Keresztyén imák. A házi ájtatosság növelésére és a protestáns keresztyén felekezetek használatára. Második kiadás. Vásonba kötve 80 kr., velinpapíron bőrbbe kötve aranyvágással 2 ft. 50 kr., francia bőrbbe kötve kapocsal 5 ft.

Ugyanaz: zsebkönyv, bőrbbe kötve aranyvágással 2 ft., francia bőrbbe kötve kapocsal 3 ft.

Dobos János. A gyermek imái és első vallásos érzelmek. Mindkét hitvallású protestáns gyermekek számára. Második kiadás. Vásonba kötve 80 kr.

György Vilmos. Emlékkönyv a confirmatiohoz készülő protestáns hajadonok számára. Egy finom képpel velinpapíron, vásonba kötve aranyvágással 1 ft. 20 kr.

Heissler József, dr. A keresztyén ember imakönyve. Vásonbakötve aranyvágással 1 ft. 60 kr.

Kis János. Lelki áldozatok imákban és énekekben. Újabb átnevezett és megbővített kiadás. Vásonba kötve aranyvágással 1 ft. 20 kr., velinpapíron, bőrbbe kötve aranyvágással 2 ft.

Medgyes Lajos. Protestáns családok imakönyve imadalokkal, Vásonba kötve, aranyvágással 3 ft. 20 kr.

Papp Károly. Esti harang vagy újabb keresztyén tanítások protestáns-keresztyén családok számára. Vásonba kötve 1 ft. Fekete bőrkötésben 1 ft. 80.

Szász Károly. Buzgóság könyve. Elmélkedések és imák protestáns nők számára. Második kiadás. Egy acélmetsettel. Bőrbbe kötve, aranyvágással 2 ft. 50 kr., francia bőrbbe kötve, kapocsal 5 ft.

Szikszay György. Keresztyén tanítások és imák mindkét felekezeti protestánsok lelki épületére. A jelen szükséghez alkalmazva. Vásonba kötve 1 ft. 20 kr., velinpapíron bőrbbe kötve 2 ft.

Tompai Mihály. Olajág. Elmélkedések, fohászok és imák. Hölgyek számára olvasó-és imakönyvül. Vásonba kötve, aranyvágással 3 ft. 40 kr.

Vörös Eszter. Buzgó imák Vásonba kötve, aranyvágással 80 kr.

Zschokke Henrik. Áhítat órái. Kiválogtatva és fordítva Szász Károly által. Két kötetben. Vásonba kötve, aranyvágással 5 ft.

Dr. Niemeyer egészségügyi tanácsos respiratora mell- és láb-betegeknek minden nemben és korban.

Szabadkővezető májdnem egész Európában. Kimerítően: Niemeyer 'Arltliche Sprechstunden' című munkájában, 6. kötet, 3. szám. Szállítja 30 márkáért, csomagolással, kizárólag utasítással és győzelemekkel együtt 682

L. Stackelth Berlin N. Lindower-Str. 15.

Pagliano Ernő tanár vértisztító szörpje

Nápolyban, 4 Galata San Marco, Pagliano Ernő tanár házában lesz elárúsítva. A florenzi ház bezáratott, miután az egészségügyi hatóságok által a Nápolyba lett átvéve.

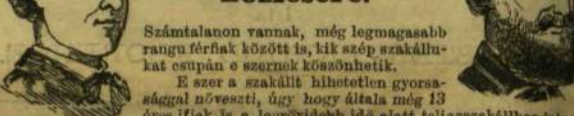
Pagliano Ernő tanár az egyetlen, kívül nagybátyja Pagliano Jeromos tanár értékes felfedezésének titkát közölte, a mint ez ma szükséges lenne, jogerejű okirattal is bebizonyíthatja.

Jelenben Pagliano Ernő tanár az egyedüli kézzel írt, a valódi Pagliano-szörpnek; e nyilatkozat azért tétetik, hogy többeski se legyen a számos hamisító által rászédhető. Szörp öngyógyításban 1.40 liter dózisokban por granát kivonattal 40 liter. 621

252525252525252525

Nem a hirdetések olvasása által... Számítlanon vannak, még legmagasabb rangú férfiak között is, kik az új szakkönyvet csupán a szemnek köszönhetik. E szer a szakáll hiánytalan gyorsasággal növeszt, úgy hogy általa még 13 éves ifjak is a legkorábbi idő alatt teljes szakállal bírnak. Eder Ferenc gyógyszerész annak Brnmben. A nekem küldött Thedo-féle szakállhagyma kitűnőnek bizonyult, míg kőszönetem mellett szemmel tudomásra adok. Miskolc, 1879. szept. 25-én. Ötpréda József. Fürt József urak Prágában. A szakállhagyma joggal mondható csodaszernek. Alig négyhet használat után örömmel látom régi öhajósomat teljes csébe menni. Kérem önt stb. Teschen, 1879. május 23-án. Gindra Wenzel, óri. Valódi minőségben Budapesten csak Török József ur gyógyszerészközlésében, királyi utca kapható; Pozsonyban Flisler József, Mihálykapu; Temesváron Tarcsay Istvánál, egy csomag ára 2 ft. 10 kr. 621

Thedo tanár szakállhagymája, legjobb és legbiztosabb szer a szakáll szép növesztésére.

Számítlanon vannak, még legmagasabb rangú férfiak között is, kik az új szakkönyvet csupán a szemnek köszönhetik. E szer a szakáll hiánytalan gyorsasággal növeszt, úgy hogy általa még 13 éves ifjak is a legkorábbi idő alatt teljes szakállal bírnak. Eder Ferenc gyógyszerész annak Brnmben. A nekem küldött Thedo-féle szakállhagyma kitűnőnek bizonyult, míg kőszönetem mellett szemmel tudomásra adok. Miskolc, 1879. szept. 25-én. Ötpréda József. Fürt József urak Prágában. A szakállhagyma joggal mondható csodaszernek. Alig négyhet használat után örömmel látom régi öhajósomat teljes csébe menni. Kérem önt stb. Teschen, 1879. május 23-án. Gindra Wenzel, óri. Valódi minőségben Budapesten csak Török József ur gyógyszerészközlésében, királyi utca kapható; Pozsonyban Flisler József, Mihálykapu; Temesváron Tarcsay Istvánál, egy csomag ára 2 ft. 10 kr. 621

252525252525252525

Legujabb füzet!

1881. Márczius. 51-ik sz. Ára füzve 1 forint.

BUDAPESTI SZEMLE

a M. Tud. Akadémia megbízásából szerkeszti

GYULAI PÁL.

TARTALMA:

- I. KOSSUTH ÉS GÖRGEI. Nyílt levél a szerkesztőhöz és észrevételek Kossuth Irataira. — Görgei Arthurtól.
- II. MARTINOVICS ÉS TARSAL (II). — Pulszky Ferencztől.
- III. BISMARCK ÉS AZ ÚJ NÉMETORSZÁG. — Asbóth Jánostól.
- IV. AZ ÚJABB ÁLLATTANI MOZGALMAK (II). Dezső Bélától.
- V. KISFALUDY SÁNDOR. — Gróf Szécheny Antaltól.
- VI. SZILÁGYI ÉS HAJMÁSI. Költői beszély. — Gyulai Páltól.
- VII. ENDYMION. — Láncey Gyulától.
- VIII. I. NAPOLEON LEGUJABB ÉLETRAJZA. — Wertheimer Edétől.
- IX. ÉRTESÍTŐ: Eriaman Frigyes: Egészségtan. Imre József fordításában Dezső Béla. — F. B.: Das alte — christliche — und heutige Aegypten. h. — Butler: The Legend of the Vindrous Hunt. Cohen H.: Platon's Ideenlehre und die Mathematik. M.

BUDAPESTI SZEMLE, mely eddig évenként hatszor je lent meg-80-90 lnyvi tartalommal, 1881 január 1-től kezdve havi szemlévé változott át s megjelen évenként tizenkétszer 120 lnyvi tartalommal, az eddigi előfizetési ár mellett.

A Budapesti Szemle tájékoztatni igyekszik a magyar közönséget az eszmékről, melyek világszerte foglalkoztatják a szellemeket s mintegy közvetítő kíván lenni egyfelől a szaktudomány és a mielőtt közönség, másfelől a hazai és külföldi irodalom közt. E mellett az újabb folyamban szélesebb tért nyit a nemzetgazdasági közleményeknek, a m. t. akadémia nemzetgazdasági bizottságától támogatva.

Megjelen évenként tizenkétszer 10 lnyvi havi füzetekben. Előfizetési ár bérmentes küldéssel egész évre 12 frt, félévre 6 frt.

Minden egyes füzet külön kapható: ára 1 frt.

Az előfizetési pénzek az alulírt társulat kiadó hivatalába küldendők be, vagy a könyvtárosokhoz, a kik szintén föl vannak hatalmazva elfogadásukra.

Franklin-Társulat, magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapestben.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre 8 frt / egész évre 8 frt / Kalföldi előfizetésekre a postai megjelölés nélküli iratokkal. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: / félévre ... 6 / Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: / félévre ... 4 / Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: / egész évre 3 frt / félévre ... 3 / Kalföldi előfizetésekre a postai megjelölés nélküli iratokkal.

12-ik szám 1881. BUDAPEST, MÁRCZIUS 20. XXVIII. évfolyam.

A PÉTERVÁRI MERÉNYLET.

REGÉNYEK, tragédiákban az erkölcsi igazságszolgáltatás olykor oly takarosan van kikerekítve, hogy a karzaton ülő szegény ember, a kit a nyomor keserűvé, sőtétén látóvá vagy éppen hiteltelenné hangol — keserveset sohajtvá gondolja magában: hajh! hiszen ha így volna ezen a világon! Nevezetesen: nagyzásuk elragadtatásában magukat istennek képzelve Nabucok hogyan ennek legelni a mezőre; bős szeszélyű zsarnok szultánok milyen álmatlan éjeket töltenek a rózsákon vetett biboros ágyon; és egyáltalán, hogy a nagy, de sőt a határtalan hatalom, gazdagság és dicsőség nemcsak nem föltétele a

földi boldogságnak, de sőt olykor annak éppen megsemmisítője. Hogy egy, a föld hetedrészén uralkodó földi viceisten, mint ember, boldogtalanabb lehet az egyszerű napszámosnál és irigyelheti annak békés, csöndes kunyhóját, jóízűn elköltött száraz kenyérét? — Minő hatásvadász szónoki czikornyának, költői eszményítés túlzásának tűnik ez föl, kivált olyan ember előtt, a ki életében örökké csak a nyomorral küzdött és a mellett a felsőbb rétegektől folyton csak megvetést, elnyomatást szenvedett és sokszor elkéserevő volt kénytelen fölkiáltani: — nincs igazság e földön, nincs bíró a felhők fölött! Pedig ime történnek dolgok szemünk előtt, melyek nemcsupán a komoly, de a vidor, sőt a bohózat, a torzító muza alkotásaiban nyil-

vánuló igazságszolgáltatás iránt is hitet ébreszthetnek bennünk. Hiszen csak nemrég volt, hogy a költő így verselt egy honi élelpar élén az orosz czárról: «Nem tudsz megenni egy ebédet!» És nemde igaz volt? A száz millió alattvaló felséges urát négy millió fegyveres szolga nem képes megvédeni annyira sem, hogy ebédjét nyugodtan költhesse el. Aláássák palotáját és kevésbé mul, hogy vendégeivel együtt légből nem röpi. De a mi halad, nem marad el. A «felséges» ur érzi, mivel tartozik méltóságának. A félelem gyöttri, idegei már-már fölmondják a szolgálatot, de ő nem enged; valóban nehéz is az. A kerek világ néz rá, mert ő áll az emberi hatalom legfelső csúcsán. A kerek világ

II. SANDOR CZÁR. 1881. Márczius 13.

III. SANDOR CZÁR. TRÓNRA LÉPETT 1881. MÁRCZIUS 13.

A MAGYAR BÜNTETŐJOG ÁLTALÁNOS ELVEI.

AZ 1878. V. ÉS 1879. XL. TÖRVÉNYCÍKKEK ALAPJÁN

rendszerbe foglalta

D: WERNER REZSŐ kir. jogakad. tanár.

Ára füzve 4 forint.

A MAGYAR MAGÁNJOG MAI ÉRVÉNYÉBEN

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A GYAKORLAT IGÉNYEIRE.

IRTA

ZLINSZKY IMRE

kir. ítélő táblai bíró, a magyar tudományos akadémia lev. tagja, stb.

Ára füzve 6 frt.

gnyakacaja követhetné, ha engedne, gyávaságra magyarázva engedékenységet. Előbb kellett, előbb lehetett volna tennie. De nem tette, mert azt hitte, hogy nem lesz vele kénytelen. Pedig hát ez gonosz dilemma; mert ekként a fejedelmek soha önként nem léphetnének az alkotmányosság útjára. Tudniillik: egyszer azért, mert nem muszáj; másszor azért, mert muszáj.

II. Sándorban pedig meg lehetett erre a hajlam. Megmutatta trónra lépéskor: a jobbágyok fölszabadításával.

Milyen jól kezdte! És e jó kezdet is kárba veszett!

Elkészt. És már talán szívesen le is lépett volna a trónról. Még mindig nagyon is fényes leende az az «idyll», melyet a szép Dolgorucky hercegnő oldalán élhetett volna. De már ez az ut is el volt előle zárva. Ezt is gyávaságra magyarázták volna.

Nem tette. És ez becsületére válik — hősiességének. Okoskodása valószínűleg a következő volt: «Ha az uralkodó csak addig marad trónján, míg ezt kockázás nélkül teheti, de azonnal ott hagyja azt, a mint életét veszély fenyegeti, hát akkor — vége az uralkodói nimbuzsnak.

«Ha vallod az isten kegyelméről szóló tant, és büszkén hirdeted, hogy nem a népek, de az isten akarata emelt a trónra, akkor cselekedjél is a szerint. Ha meghátrálsz a nép előtt, akkor megtagadad az alapvet, melyen a trónt örökölted és elfoglaltad. A hova isten maga emelt, onnan csak maga az isten szállíthat le. Ha te ez állomást elhagyod félelemből, mert a nép, a te szolgád, a kinek te ura vagy, így parancsolja, — akkor olyasmit követél el, mint a katona, a ki ott hagyja örömlését; olyasmit, mint a képviselő, a ki ellenkezőleg szavaz, mint a hogy megbízóinak ígerte.

«És még uralkodó társaid ellen is vétséget követél el, mert rontottad az uralkodói dicsőkört, a mi közös vagyontok.»

Igy gondolkozhatott Sándor császár, — szemponyjából, és okoskodásában volt értelem.

De helyzete épen ezért volt annál tragikusabb.

Mert a dilemmának, mely elé állítva volt, mindkét végétől egyaránt iríthatott.

Gyilkos ellen gyilkossal, halál ellen halállal kelle küzdenie. Rettenetes volt reá nézve a nihilista forradalmárok rémuralma; és ő neki még nagyobb rémuralommal kelle az ellen magát védenie — csaknem reménytelenül!

Nem volt Nero, nem volt kegyetlen Iván; neki nem volt gyönyör a gyilkolás. Nem volt ezél, csak kényszerű eszköz, fájó kényszerűség. Nem hasonlította ama nápolyi királyhoz, a ki, midőn fővezére jelentette neki, hogy az utcai lázadás el van nyomva, és a további vérontás fölösleges, arra kérte vérszomjas ajakkal a főparancsnokot: no csak még egy kicsit!

Lehetetlen, hogy ne fájt volna neki a kegyetlenség, melyre önmagát kényszerítette. Egy legutóbbi fényképe híven tükrözi le a rombolást, melyet a furdalásoktól gyötört lélek vitt végbe a maga külső hüvelyén. Arca, a kedély e csalhatlan mutató táblája, olyan volt, mint a szakadozott szikla, melynek beljében apránként romboló akna működik.

Nincs rettenetesebb sors, mint midőn valaki szeretne jobb utra térni, de az már el van zárva előtte.

Józan eszű ember ép fogat nem huzat ki, egészséges lábat nem amputáltat. Mikor valaki halálos műtetre szánja el magát, akkor már a fájdalom és kétségbeesés oly fokot ért el, hogy legyőzte mint kisebbet, a halál félelmét.

Ez a forradalmak lélektana.

Az orosz társadalom kiálhatatlannak érezte

már a hivatalnokai zsarnok önkényt, és e kiálhatlan fájdalom kergette a nihilizmus karjaiba.

A halálnak — s a mi sokkal több — a vallató kizsákolásnak ama megvetése, melyet a nihilista merénylők legiója tanusít, — bámulatos, és még soha elő nem fordult tünete a világtörténelemnek. Sándor császár elég okos és eléggé szelid lelkületű ember volt, hogy belássa uralkodása ez utolsó napjaiban, miszerint a mely ügynek ennyi és ilyen vértanuja támad — annak az ügynek csak kell mégis birnia valami erkölcsi jogosultsággal!

Hogy ő ezt előbb, még idején nem látta be? Az uralkodói állás nagyságának átka, hogy a trón felhőmagaslatából csak a lángész sasszeme lát le a völgyek mélyén hempergő féregvilág nyomorába. És Sándor császár nem volt lángész. A csári palota olympi gyönyöreinek közte nem látta, hogy serkedez a vér népe testéből, az elfajult abszolút rendszer vaskapcsainak szorításai alatt. És így egyszer csak azt vette észre, hogy — elkészt, helyrehozhatatlanul!

De nem! Egy parányi reményűgár belopózkodik még a siralomház fekete gerendái közé is.

Valami kis reménye éledzhetett már neki is.

Loris-Melikoffnak sikerült egy évig ámitgatni, csalfa vak reményekkel tartani a nihilistákat. A világ azt kezdte hinni, hogy a nihilizmus volt — nincs. Miért ne remélte volna ezt a császár is? Bátorsága letette az aranypróbát. Most már a megpuhultság gyanúja nélkül engedhet majd a közóhajnak — és hirszerint már alá is irta volna valaminémű alkotmányfele tervezet megkísérlésére kidolgozott előmunkálat megvitatása végett összeállítandó skupstina khartáját — midőn, épen mint a hatóság drámákban, közbe szól a fatum az utolsó pillanatban, és a hatalmas császár — szétroncsolt teteme fölött leereszkedik megrázó élettragédiájának gyászúthó függönye!...

Mert:

«Lento gradu ad vindictam divina procedit ira, tarditatemque supplicii gravitate compensat!»*

És:

«A mindenható véghetetlen akarátának tett Oroszországot súlyos csapással sújtani!...»

Nem más, és nem kevesebb, mint az el-esett áldozat nyomába lépő trónörökös mondja és ismeri el e szavakban a végbement nagy szomorujáték erkölcsi tanulságát.

«Tudjátok meg népek, hogy isten van velünk!» dörgé egykor ugyaninnen telvér dolyfében, a letiport Magyarországot mellére téve lábát, az északi kolosszus valóban hű személyesítője, a kolosszális Miklós császár az elsápadt világnak.

És 32 év múlva felel rá vissza a felhőkön tuli bírő:

«Tudjátok meg csárok, hogy isten van a népekkel is!»

Vajda János.

II. ÉS III. SÁNDOR.

A szentpétervári véres dráma különböző irányban tett hatást, de megrázó hatást tett mindenütt a föld kerekén. Vannak, kik az orosz világbirodalom s azzal a világ politikájának olyan forduló pontját látják benne, melytől egészen új korszakot kezd számlálni az emberiség. Vannak, kik azt hiszik, hogy a megdöbbentő jelenet fölött is összecsap áradata a történelem folyamának s marad minden a régiben. Vannak, kik világháborút jósolnak belőle, vagy legalább Oroszország átalakulását s az utolsó kényurumi kormányforma átváltozását alkotmányossá. Ismét mások a pánszláv ábrándok

* Körülbelül: «Lassan következik el az isteni harag bosszúállása, és a büntetés késedelmet annak súlyával pótolja».

megvalósulásának hajnalpirkadását látják a csárkiontott vérebén. Száz és ezerféle a kombináció, melyet ez eseményhez mindenki fűz saját fölfogása és véralakata szerint. De abban egyetért minden ember, hogy a két csárral, a meggyilkolttal és a trónralépővel foglalkozzék mindenek fölött.

Mi is bemutatjuk arcképét ez alkalommal mind a kettőnek. Az elhunyt császár élete történelmét mindenki ismeri. A Vasárnapi Ujságnak többször volt alkalmunk megismertetni azt olvasóival, hiszen az utjabbkori politikai események legnagyobb része is az ő életének teszi kiegészítő részét, s azokkal gyakran volt alkalmunk foglalkozni. Az új császár tulajdonképi életrajza még csak ez után következik.

Mindazonáltal nem mellőzhetjük, hogy rövid vonásokban, legalább a főbb adatokat össze ne állítsuk ez alkalommal, midőn minden ujságolvasó érdeklődésének fő tárgya mindenütt bizonyynyal a két császár személye.

II. Sándor császár, Miklós fia, 1818. április 29-én született, Sukovszki költő vezetése alatt kitünő nevelésben részesült, de a közügyekben, kivéve a katonaiakat, atya életében nem volt befolyása. Ugy ismerték, mint békés, jóindulatú embert, a kiből azonban hiányzik az erély, a tetterő. A csári trónt atya halála után, 1855. márczius 2-án foglalta el, a nyugati hatalmak ellen folytatott háború közepette. Ennek kellett először is véget vetnie, a mit a párisi békével (1856) meg is tevé. Mint legyőzött félnek, a keleti népek előtt nagyon alá szállt a tekintélye, ő azonban beletalálta magát az elkerülhetetlenbe s birodalma belállapotának javításában keresett kárpótlást, s az Ázsia bensejében folytatott hódítások által igyekezett sokszorosan megnyerni azt, a mit azáltal vesztett, hogy az európai eseményeknek hosszú ideig látszólag tétlen szemlélője volt. Belső reformjai között sok nevezetes van: első mindenek fölött a jobbágyok fölszabadítása, melyet környezete daczára hajtott végre. Azonfelül építettett vasutakat, enyhébb tette a sajtócenzurát, behozta az esküdtseket s megállapította azt a hadsereg szervezetet, mely által az orosz csárok bizonyos évek eltelte után milliókra menő fegyveres ereje lesz. Az 1863-iki fölkelés elnyomásában borzasztó kegyetlenséggel járt el s hozzá kezdett a más nemzetek tüzzel-vassal orosztításához. Általában a lengyel fölkeléstől kezdve előbb szabadelvűnek látszó s nagy reményekre jogosító irányba egyszerre megváltozott s a legridegebb despotizmussá fajult.

1866. áprilisban történt ellene az első merénylet, a Karakasozffé Pétervárott s egy évré rá a második, a Berezowszkie Párisban, melyek nem csak kiirtának belőle minden szabadelvűségi érzetet, de kedélyét is elhomályosították. Népe a nyomtatás alatt mind elégtelenebbé vált, s fölmerültek a titkos társulatok üzelmei. Ekkor indította a császár háborúját Törökország ellen. De otthon az elnyomott vulkán a háború tartama alatt is forrongott alatta s csak kitörését fojtotta még vissza egy ideig.

1879. április 14-én épen husvét hétfőjén süttötte rá revolverét Szolowief. Ez már nihilista-merénylet volt, melyet nem sokára több is követett. Még ugyanazon év decz. 1-én fölrobantották Moszkva mellett a vasuti töltést épen abban a pillanatban, mikor az udvari vonat arra robotott. A császár véletlenül csak néhány percczel előbb haladt el arra külön vonaton s ez mentette meg. 1880. február 17-én tulajdon házában, a téli palotában vették a levegőbe a nihilisták a császári étkező termet s ha a császár — ismét véletlenül — meg nem késik az ebédnél, lehet, hogy már akkor less halál fia. Így még megmaradt élete egy arasznyi ideig.

II. Sándor 1841-ben vette nőül Mária Alexandrovna hessen-darmstadti hercegnőt, ki tudóbbajban mult év június 3-án hunyt el. E házasságból származott hét gyermek: Miklós, a legidősebb, ki 1865-ben elhunyt; Sándor, Vladimir, Elek, Szergiusz, Pál és Mária, az angol királynő második fiának, az edinburgi hercegnének neje.

E hó 13-ika végzetessé vált a csárra nézve. A mint a katonai szemlérelől kocsiján hazafelé hajtott, egy kocsi alá vetett robbanó bomba, mely kísértebből többeket megölt, kiszállt a hintóból s ekkor egy közvetlen elébe dobott másik bomba összeroncsolta lábait és altestét s megölte. Ez volt a hatodik merénylet, mely ellene intéztett.

Trónját fia, Sándor foglalta el, e néven harmadik. III. Sándor császár 1845. márcz. 10-én született s így most 36 éves. Idősb testvérbátyja, Miklós életében csak katonailag nevelték; de ennek halálával ő levén a trónörökös, igyekeztek pótolni nála az egyoldalú nevelés hiányait s megismertették vele a mechanizmust, mely az óriási birodalmat mozgatja. A «csin» (az orosz burokracia) korrupciója s az alattvalók nyomora sem maradt ismeretlen előtte, s az orosz nép már cszérevics korában úgy tekintett rá, mint a kitől megváltását várja. Megvált, nem várt e hiába. Dicsérik őszinteségét, és különösen határozottságát, mely atyjában teljesen hiányzott. Atyjával gyakran voltak feszült viszonyban, nemcsak ennek meg a csárné életével Dolgorukij hercegnővel folytatott viszonya miatt, hanem ama véleménykülönbségek miatt is, melyek őket a politikában elválasztották. Az elhunyt császár német volt testvérlelkű, szerette maga körül a németekből lett oroszokat, s szoros barátságban élt a berlini udvarral. Fia azonban inkább szítt a francziákhoz, s hogy a németeket gyűlöli, azt több ízben tüntetőleg mutatta ki. Gy pl. azt is beszélt róla, hogy a német-francia háború alkalmával a német sebesültek javára rendezett gyűjtéskor más orosz nagy urak ezresei mellett ő egy rubelt adott, — estélyein bírságot szabott a német szóra, stb.

De nem azért gyűlöli a németeket, mintha a francziákat szeretné. Nem, hanem mert minden ízében orosz s a németeket nagyon elhatárolva látja birodalmában. Ez az ő igazi orosz volta teszi őt népszerűvé az orosz nép előtt, annyira, hogy őt tekintik a pánszláv párt fejének s a nagy szláv egység majdani megalkotójának. De hát pánszláv is sokféle árnyalatú van, s még nem tudni, az új császár az árnyalatok melyikéhez tartozik.

Beszélik, hogy szabadelvűségben is előtte áll atyjának s nem fog vonakodni a reformoktól, melyekkel népeit megnyugtatni véli. E miatt is sokszor volt vitája atyjával, kit engedelmények, sőt alkotmány adására biztatott.

Vajon abban a véleményben marad-e mint császár is, a melyben volt, mint cszérevics? ez oly kérdés, melyre csak a jövő adhat feleletet. Hiszen atya is alkotmányos irányban kezdte uralkodását, s mégis mi lett belőle utóbb?

III. Sándor 1866. nov. 9-én nősült, nőül vevén Keresztély dán király leányát, Dagmart, ki idősb fivérének, Miklósnak volt eljegyezve s ki e férjhezmenetele alkalmával a Mária Feodorovna nevet vette föl.

A NÉPDAL.

SALLET FRIGYES.

I.

Vándor-legény, nagy vigan,
Zöld erdőn vándorol,
Mellette forrás csillan
S ezer madár dalol.

S gondolva lánykájára,
Mint híven szerető,
Sávéd, mi általjárja:
Im' dalban tör elő.

«A csattogány dalolni kénytelen,
Ha nyílik a róza, ágán;
Szívem is úgy vert — mit tegyen? —
Hogy rózsás arcát látám.

«Édesden harsog a patak
S az erdő lombja reszket —
Dalolni, hogy hallottalak:
Szívem reszketni kezdett.

«Piros eper méz-illatát
A könnyű szellő hozza;
Csókólnám piros ajkaidat
S úgy elröpülnek hozzá...

«A felhő messzi utra kel —
Hova, hova ti felhők?
Gondolám, mért szálltok el,
Itt hagyva ezt az erdőt?»

«Harmat csillog, napszálltakor,
A himes virágzalon —
Ugy sirhatnám volt, a mikor
El kelle tőle válnom...

«S éjjel ragyog a sok ezer
Csillag a magas égen —
Tőled mi' távol estem el,
Én drága mindenségem!»

A vándor, így dalolva,
Gyorsan megyen tovább —
Hallja s utánmormolja
A kis patak, dalát.

S viszi, fák sűrűjében
Hol a vadász pihen;
Ez eltanulja, szépen,
S fujja jó kedviben.

Figyel az erdő lombja
És ő is beleszó, l,
S a lány fülebe mondja,
Ki ott jár valahol

És tarka vad virágok
S számoczázt szedeget
S a lányka is hozzatóg
S zöngi az éneket.

A visszhang, ajakáról,
Elkapja a danát
S a hegy alatt a pásztor-
Fiának adja át.

Ez is utándalolja;
A szél most szárnyra kap,
A nép közt széjjelszórja
Gyorsan, egy percz alatt.

És sokan megszívették
És nem feledik el —
Evel nyugasztva lelkét,
Ki vándor-utra kel.

S mint viszi ágról-ágra
A dalt a kis madár:
Ez is kél szájról-szájra
S már messzi, messzi jár...

II.

S hát érkezik egyszer, továbbat,
Egy finom ur, az arca sáppadt,
Uras kabátja por-lepett,
Spanyol-nád bottal biezceget,
Nem egyenes a háta sem
És görbe orrán pápa-szem.
S a mint így lomhán megy tovább,
Egyszer csak hallja e danát
Egy vándor-legény ajakáról.
Az ur elképed e csodától,
Utána fut, kalap kezében,
És lelkendezve kéri szépen:

«Lelkem, ha meg nem volna bánva,
Mondja csak: e dalt ki csinálta?»
A fickó nézi s halotáz,
«Hogy ki csinálta? Micsodás?
Soh' sem hívém, legyek akármí.
Hogy ilyesmit lehet csinálni!»
«Lelkem, tán tréfál, kérem szépen,
Mondja, költője, hogy ki legyen?»
«Ej, azt hiszi talán az ur,
Heted-hétországon is tul
Jártam s mindenkit ősmerek,
A ki csak vig, nótás gyerek?»

«Hol olvasát hát, mondja, kérem?»
«Hogy ezt is még meg kelle érnem!
Dolgom van nekem mindenütt,
Más bajjón könyvet és betűt —
Hallám valahol, megkedveltem
S így sokszor, sokat énekeltem.»

«Kérem, fogom a czeruzát,
Naplómba diktálja le hát.»
«Jó, de tán ajkon, énekelve
S nem a papíron volna helye.»
S a fickó fujja, ir amaz;
Gondolja ez: «Bolond kamaz!»
S egy hónap alig telt azóta,
Nyomdából kikerült a nóta
S tudosan mondja vége, lenn:
Hogy szerzője egy névtelen.

Szász Béla.

HOGYAN FOGLALTÁK EL A MAGYAROK KOMÁROMOT.

— Emlékezés egy elfeledett hősré. —

Egy külföldön született, de velünk rokon-szenvező derék embernek, — kit a forradalomban is kevesen ismertek, a mai nemzedék meg tán nem is tudja, hogy exisztált — kívánának e sorok megérdemlett elismerést szerezni.

A komáromi várnak oly fontos szerepe volt a forradalom történetében, miszerint bátran elmondhatjuk: ha nincs komáromi várunk — nincs szabadságharc. Még első csirájában nyakát szegte volna annak az akkor híres és hatalmas kamarilla. De a várnak e nagy fontosságát vagy nem mérlegelte, kinek a kezében volt, az osztrák katonai hatalom; vagy annyira bizott annak erősségében, miszerint nem érezte szükségét megkívántató védelmi erőről gondoskodni.

A vár parancsnoka egy Merez nevű osztrák generális volt. A vár őrsége állott csupán a Turszky-ezred egy zászlóaljából, kik bihar-megyei magyar és oláh fiúk voltak, s egynehány tüzér és egynehány pionérből. A várparancsnok érezte, hogy ez így nem jól van, de már akkor a magyar kormány előtti feltűnés nélkül nem lehetett a várba sereget bevinni.

Temesvárott feküdt a Merez nevet viselő gyalogezred, ennek lett volna föladata a várba belopakodni. Ki volt adva a parancsolat akként, hogy menjen Bécsbe. Ugyanezen időtájában parancsot kapott a Miskolc tájékán állomásozott Vrbna kurázér ezred is, ugyancsak a Bécsbe menetelre. Ez a lovas-ezred a Merez-ezreddel Pesten találkozott, s a Komárom felé való vonulásnál — a Duna jobb partján — mindig egy nappal maradt hátrább a Merez-ezrednél. Nagy volt az öröm a tisztai kar között a komáromi várban. Ünnepeyre készültek. Merez, a várparancsnok, megvendéglendő volt a vár mellett elvonuló ezredjét. Sütötték, főzték az e czélra levágtott ökröket. Már hallatszott Ó-Szőny felől az ezred zenekarának vig zé-reje, sok tiszt elábe lovagolt a vendég ezrednek, s örömtől dagadó kebellet kanyarodtak Uj-Szőnyön a hid elé.

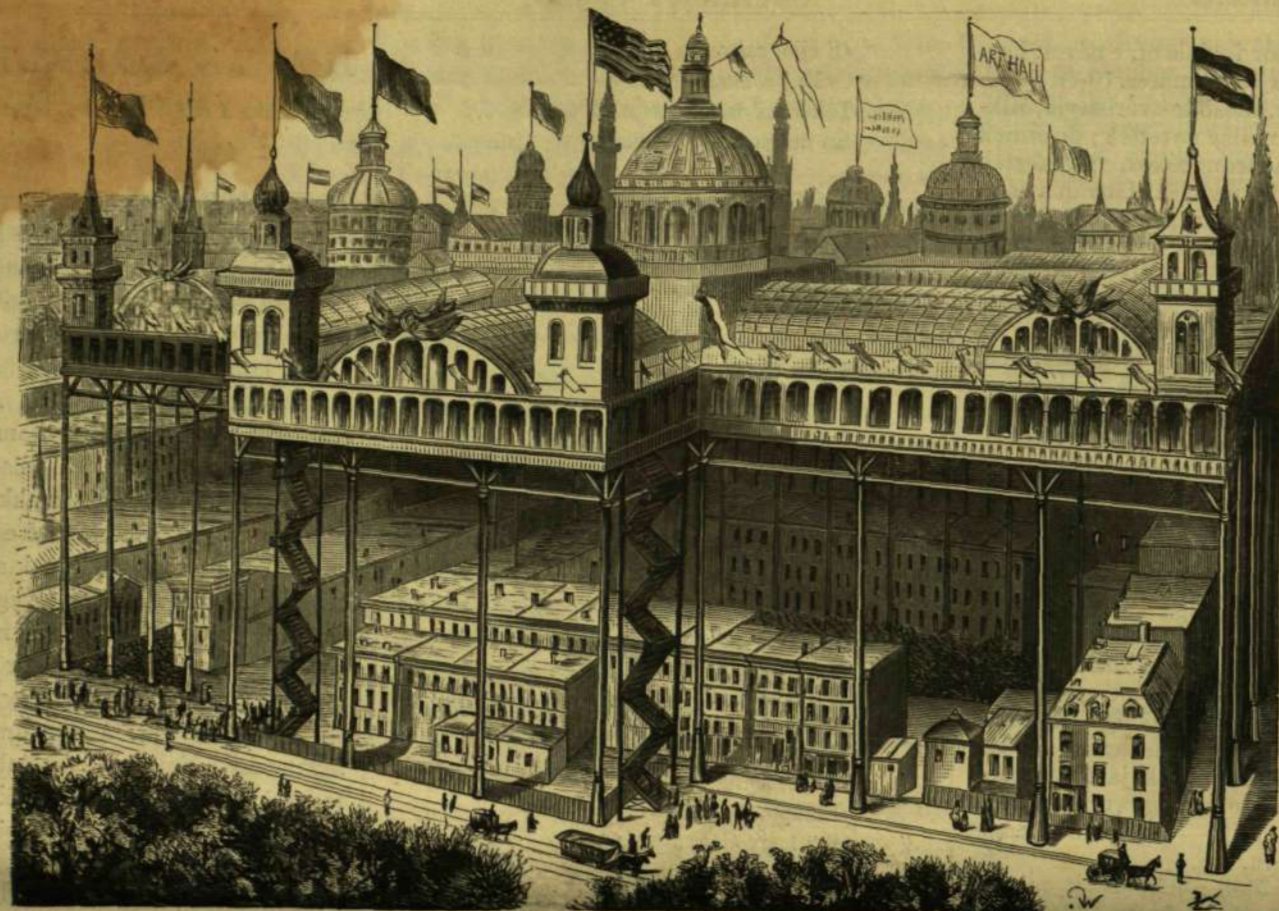
Ah! de micsoda bolond félreértés, vagy inzultus ez?! A hajóhid fele ki van szedve! Marezona képi csapat áll az új-szőnyi hidfőnél, vadászpuskákkal, kaszákkal, csákányokkal fölfegyverkezve — és nyers, parancsoló hangon tudatják a henzegő tiszt urakkal, hogy Komáromba tilos a bemenet.

«Majd meglátjuk mi» — csattantak föl leginkább a komáromi tisztok — «ki parancsol itt?». Ennek a vendég ezrednek inháberje a várparancsnok, csak meg akarja őket vendégléni — és a vendéglátás jogában e vendégszeretet hírében álló országban talán csak nem akarja őt valaki gátolni; különben ám lássák a komáromiak, ha erőszakhoz kell folyamodnunk, még ma 50 helyen felgyújtja a várparancsnok a várost.» S kezdtek előkészületeket tenni az átmenetel kieroszakolásához.

A csapatból egy, ki úgy látszott parancsnok volt a többinek, ismételte a tiltakozást, azon kijelentéssel, hogy a mint valaki az idegen katonák közül a hidra lép, kiméletlenül fog kartácsoltatni.

És a mérgező tiszt urak csak akkor kezdtek a tulsó partra figyelni, hol valóban hat ágyu ki volt szegedve, melyből meggyőződtek, hogy ezeknek a pernahájdér czivileknek a fenyegése erős argumentumokkal is van támogatva.

De hát hogyan is tudták a komáromiak a várparancsnok szándékát? Hogyan mertek annak a nagy urnak — a vár parancsnokának — útjába állani? De legisleginkább, hol vettek ágyukat? nyilván ezt kérde az olvasó.

A NEW-YORKI VILÁGTÁRLAT ÉPÜLETÉNEK TERVE.

Ő EXCELLENZCIÁJA MA NEM FOGAD!... — GYULAY LÁSZLÓ RAJZA.

Volt a várban egy fiatal pioner hadnagy, ki bár alig tudott valamit magyarul, szívével-lelékel a magyar ügyért lelkesült, mint a mely egy jelentőségű volt az általános emberi szabadság ügyével. Ennek a lelkes ifjunak *Máy* volt a neve. Ez mint várbeli tiszt, megtudta a készülődést az idegen ezrednek a várba leendő csempészésére. Sietett tudósítani a komáromi polgárságot, kik is nem ismerve félelmet: üllöt, kalapácsot, ekét, taligát otthagya, fegyvert ra-

német katonákkal — és nekünk nincs komáromi várunk!
Ilyen fontos tényező volt a magyar forradalomban az idegen származású ifju: *Máy*. És vajmi kevesen tudnak róla, kivált már a mai kor fiai! Én kísérlem meg avatlatlan tollammal a hős ifju barátunk emlékét fölleveníteni.
Mikor a magyar tábor Bécselt elfoglalandó, hajókra szállt Komáromnál, Kossuth is ott volt Komáromban. És azzal tisztelte meg

der, most nevezett ki téged Kossuth kapitánynak, de Kossuth még itt nem állott meg; hanem ugyanilyen kedélyes módon még mint *örnaggyért* is poharat emelt. És én, e sorok írója, már mint örnaggyot láttam őt a tábor hajóra szállása színhelyén, a gőzhajózás ügynökségének pavillonja körül, Kossuth és Sárközy társaságában. Láttam pedig őket nagyon közvetlen közelségben, s én azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha elbeszélésem azt a kedélyes jelenetet,

DON QUIJOTTE HARCOZ A SZÉLMALOMMAL. — DORÉ RAJZA.

gadtak. Megrohantak egy nádor-vonali erődöt, honnét 6 ágyut a Duna hidjához czipeltek, s ott lágeroztak mindaddig, míg Besze János e ztergomi és Esterházy Pál tatai nemzetőreivel meg nem szállták a komáromi várat.
Ugy volt biz az. Ha nincs a derék *Máy* Komáromban; ha nem figyelmezteti a komáromi polgárokat a várba szökni készülő idegen katonákra; ha meg nem tanítja ezeket a tájékozatlan ziviseket arra, hol szerezzenek ágyut, hogyan bánjanak vele: Merez megrakja a várat

Máyt, hogy elválhatatlanul vele társalgott. Egy napon együtt ebédelték a «Fekete Sas» vendéglőben: Kossuth, Sárközy József, a vár kormánybiztosa, Thaly Zsigmond és *Máy*, Kossuth poharat emelt, s így szólt: «Isten éltesse *Máy* főhadnagy urat!» Ez a szerény ifju nagy pironkodással magyarázgatta, hogy ő csak hadnagy.
Kossuth rövid időközön ismét poharat emelt és éltette *Máy kapitányt*. A szabadkozó ifjunak Thaly Zsiga sugta meg: «Hallgass br-

mikép vendégelt meg e három nevezetes férfit egy tál káposztával?
Zászlóalj — a 37-ik zászlóalj — Komáromban maradt, és én ráértem szemlélni a hajóra szálló tábor. Rendezett hadsereg ilyenemű hajóra szállása is sok nehézséggel jár. Hát az ujoncz magyar hadsereg elindulása mily nehézkesen történt! Kora reggel kezdődött a hajóra takarodás, s tartott egész nap, s másnap déltáján indulhatott az utolsó hajó.
Kossuth ott sétált kora reggeltől fogva Sár-

közé és Máj őrnagy társaságában, a rekkenő melegben a gőzhajói agentura pavillonja körül.

Délutáni egy óra tájban közel estem hozzájuk — és Sárközy József, kinek vendégszerető házána tatal rektor koromban sokszor megfordultam — magához intett: «Cserna öcsém! valami jó szag csapok ide onnét felülről. Nem lehetne-e nekünk azzal közelebb érintkezésbe jönnünk?»

Volt pedig az a jó szag: felséges komáromi káposztának a szaga. Egy élelmes komáromi polgártárs a tábor hajóra szállása alkalmából nagy mennyiségben főzte a gőzhajói agentura pavillonjával állalelben levő házban a káposztát, és künn a szabadban étvágy-gerjesztő szerzővel sütötte rája a jó cigány-pecsenyét. Volt is kelete, úgy hogy ostrommal lehetett egy-egy tál káposztához hozzájutni. Erős, ifjú ember voltam akkor, ha rám ágyuztak volna is, mégis oda törtem volna a káposztabográcsig. Szerencsés voltam Kossuthnak étellel szolgálni. Előbb, — mint le tudom írni, — széthánytam az utamat álló bakák tömegét. Huszonöt garasért vettem egy jókora tál káposztát finom cigány-pecsenyével. A három bádóg kanálért és a tálért egy fertály bankót zálogban hagytam; négy garasért egy szép, mosolygós komáromi fehér cipőt vettem. Ezt hónom alá, a tálát kezembe fogva, rövid percek múlva Kossuthéknál termettem, kik is állva, hatalmas étvágygal költötték el, a tenyeremen tartott tálból, a mit vittem, az utolsó morzsáig.

Sárközy a jól étkézés boldog mosolyával kérdezte:

— Hát káplár uram! most már mivel tartozunk ezért a jó ebédért?

— Boldognak mondom magamat, hogy szolgálhattam. Engedje meg tekintetes ur, hogy ennek az ebédnek az árát én fizethessem ki.

A mai világ nagyságos és méltóságos urai el sem akarják hinni, hogy az ország legelső embere, egy vár országos kormánybiztosa, és egy őrnagy nem ülnek valami udvari szakács készítette ebédhez, nagy táblánál, de egy káplár által improvizált tál káposztát, szabad ég alatt állva költötték el.

Én pedig, mint ifjkorom boldog emlékeivel, a hányszor csak szerét ejthetem, eldicsek szem szereteteimnek, mint vendégelttem meg Kossuth atyánkat egy tál káposztával. Azt a bádóg kanalat, melylyel Kossuth evett: ereklyeként tartogattam, de 1852-ben egy nagy tűz alkalmával, midőn egész Juth porrá égett: atyám házána ez a kedves emlékem is a tűz martalékává lőn.

Én ezután Mátyról nem tudtam semmit, csak a mult év nyarán hallottam Clementis Gábor honvédezedes urtól, hogy Máj ezredes lett a tábornak. A fegyverlerakás után elfogták és Bécsben börtönbe zárták; holis valóságos heroizmussal menekült meg a bizonyos bitófalától.

Szalmazsákját és minden gyulékony tárgyat a börtön közepére rakott, ráfeküdt s meggyújtotta, — s mire ajtaját betörték, csak egy alaktan, koromná égett tömeget találtak.

Ird föl emlékéit, jó magyar népem, ez ide-den haza szülőltének, ki a magyar szabadságért élt, és érte hős lélekkel meg is halt.

Udvardi Cserna István.

BALLA KÁROLY IRATAI.

II.

Említettük minap, hogy az akadémia visszatartatotta Ballának ajánlatát, midőn ő az «időtanát» láttatlanba kívánta kiadásra elfogadtatni. Balla nem nyugodott meg, s más uton kísérlette meg elméletének érvényt szerezni. Móról gon-

dolkozott, melyen az akadémianak is tudtára adhassa, de kívált a nagy közönséget is meggyőzhesse, hogy az ő tanai szilárd alapokon nyugszanak. És erre egy igen hatásos módot választott: a jósolatok módját. Mert látni való, hogy midőn a nagy viharok akkor keletkeznek, midőn az egyetemes vonzó erő igen hatalmas, s a vonzó erő nagyságát előre meg lehet állapítani: akkor meg lehet mondani azt is, hogy mikor várhatunk nagyobb szerű vihart. Sőt ő meghatározta annak a helyét is, a mennyiben az ő tapasztalata szerint ott dühöng a vihar mindig legerősebben, a hol a hold és nap a vihar alatt a délvonalon vagy annak közelében állott.

Az időjósok meglehetősen diskreditben állottak újabb időben, s ő egyáltalán nem fogott a jósolatokba jökevényül. — «Magamra hagyatva — írja egyik jósolata alkalmából a «Budapesti Hírlap»-ban (1860. márczius 29.) — tényre vala szükségem, hogy a világ figyelmét az új időtan iránt felbresszem, s közreműködését megnyerhessem; de épen ez volt a legmerészebb lépés, mert az időjósolatokhoz kellő tényezők s közreműködők hiányával kell egybevetéseket tennem, melyek ha nem teljesülnek, oly guny kazajra számíthatok, mint a tengerre kíséreltek legelőször bocsátott gőzhajó, mely megindult, de azonnal el is akad: holott kellő tényezőkkel birva, most már világérdekűvé vált. Azonban miután még kellő észleletek hiányában tett időjósolataim is teljesültek, most nagyobb meggyőződéssel vagyok azon elv iránt, melyből kiindultam.»

Jósolatai csodálatos módon sikerültek. Pedig nem voltak abban a semmitmondó, ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes jósmódban tartva, melyen a legérgebb kor haruspexeitől és Sybillától minden jós magát kifejezni szokta, hogy szavainak egyiránt lehessen ezt vagy amazt az értelmet tulajdonítani. Sőt ellenkezőleg, ő a legnagyobb pontossággal jelölt meg mindent. Megmondta, hogy az Antillákon ezen és ezen a napon iszonyu vihar fog pusztítani, s ereje a napnak ebben vagy amabban az órájában lesz legnagyobb. Onnan, pótharasztat magányából, hol egészen elszigetelten élt a világtól, megírta a pesti és bécsi lapoknak, hogy az Adrián két hónap múlva milyen szelek fognak dühöngeni, vagy hogy a calais-i csatornán mikor fog kitörni egy-egy erősebb zivatar. És a nagy közönség két vagy három hónap múlva bámulva tapasztalta, hogy milyen igazza volt, midőn megjötték a hírek, hogy az előre megjelölt napon az Adrián ennyi és ennyi hajót pusztított el a vihar, vagy az angol királyné kertjében London mellett milyen iszonyu károkat okozott a zivatar. Balla hátrahagyott iratai között most is meg van még néhány olasz tengerészisztnak hálalt levele, kik bizva kipróbált jósolatainak igazságában, tartózkodtak tengerre szállni a viharosnak jósolt napon, s ez által menték meg hajójukat a roncsolástól.

Csupán egy esetet tudok, midőn Balla jósolata nem teljesedett, s akkor a dolog annál feltűnőbb volt, mert a viharok Magyarországot kellett volna meglátogatnia. Semmi nyoma nem mutatkozott. De midőn Balla még egyszer utána nézett számításainak, akkor vette észre, hogy az akadémia csillagászati naptárában van a hiba, mely azt hirdette, hogy a Hold a Föld közelében tartózkodik, pedig ellenkezőleg pályájának épen ellentétes oldalán állott.

Midőn ezt az elméletet azután az idő mindennapos változásaira akarta alkalmazni, s azokat az apró helyi változásokat is, melyek a Föld minden egyes helyére nézve másként alakulnak, szintén csupán csak a Hold és Nap mozgásából akarta kimagyarázni, akkor ez az elmélet fölmondta a szolgálatot. De hát se baj! más után nézett.

Mint fíradhatatlan észlelőnek észre kellett vennie, hogy sem az alsó, sem a felső légáramlat — mely a felhők menetirányát általárulja el magát — nem mindig arra felé tart, a merre felé tartania kellene, ha csupán a Hold és Nap vonzásának engedne. Különösen a fő, vagy is felső áram, leggyakrabban dél-nyugatról (inkább Ny. D. Ny.-ról) tart, észak-kelet felé, s ez a két égitest vonzásából épen nem, ellenben a másik gyakori szélirány, az észak-nyugati, nem egész kielégítőleg magyarázható.

Kutatni kellett ennek is okát, s ezt Balla a föld delejességében és villamosságában véte föltalálhatta. Azonban itt oly nemű fölvetésekre bocsátkozott, melyek egyáltalában nem

egyvezethetők meg a tudomány jelen állásával, a melyre ő ugyan keveset adott, de a mely egyes tételeit, adatokra hivatkozva volt képes bizonyítani. Így a delejességre nézve két föld-tengelyt tett fel: egy főt és egy másodrendűt, vagy mint ő nevezte egy nagy és egy kis tengelyt. Amaz az ÉNy-DK (vontakép ÉNy-DK) irányban nyulik el, emez az ÉK-DNy (vontakép ÉEK-DDNy) irányban. A Hold és a Nap szerinte annál erősebben hatnak, minél közelebb esnek eme tengelyek valamelyikéhez, legerősebben, ha magán a tengelyen mennek át.

Innen magyarázza Balla azt, hogy a szél leginkább ezen irányok felől uralkodó, sőt innen magyarázza magát azon tény, hogy a delejtű naponként változásokat és ingadozásokat mutat irányában, szerinte azért, mert a tengelyek vonzó ereje ingadozik az égi testek behatása alatt. Hasonló nagy behatása van szerinte az időre annak is, ha a Hold vagy a Nap a «delej-egyenlítő» megy át, mely szerinte a delejtengelyre merőlegesen áll, ép úgy, mint a hogy a föld-egyenlítő merőleges a föld-tengelyre. Eleinte e nézetét sok tartózkodással fejezte ki, később már részletekbe is bocsátkozik. Így azt állítja, hogy a delej-egyenlítő helyzete is változásoknak van kitéve, s mindig oda esik, a hová a szélsend-öv széle, mely tudvalevőleg szintén hónapról-hónapra változtatja helyét, s az északi félgömbön nyáron jó legmagasabba északfelé. 1863-ban még azt írja (október 24.): «En oly véleményben vagyok, hogy a Hold most ért a delej-egyenlítőre, és így ez okozta e hirtelen változást». 1868-ban pedig már egész biztosan meghatározza az óráit is, midőn a Hold a delej-egyenlítőre lépett (június 28-án esti 7¼ órakor.)

Tekintetbe véve, hogy a villámlással és mennydörgéssel összekötött zivatark határa ugyanabban az időben fekszik legmagasabban észak felé, mikor a szélsend-öve, ezt a «delej-egyenlítő» később «villanyos tengely»-nek is nevezi. A villanyosság — ugymond, — a tropikus vidékeken legerősebb, mert tengelye ott fekszik a delejesség az arktikus tájakon, a hol a delejtengelyek vége foglal helyet.

Nem mulaszt el egyetlenegy alkalmat sem, megemlíteni jegyzeteiben az olyan esetet, mely elméletének kedvére, vagyis midőn az idő alkotó égi testek valamelyike a delej határos helyein lévén, az idő vezetésen megváltozik. Olykor valódi lelkesültség fogja el, egy alkalommal versben dicsőíti a felhőket, melyeknek iránya őt fölfedezéseire vezette. 1863. január 23-iki jegyzeténél olvasson:

«Felhők! kik nekem megesküvétek,
Hogy utat mutattok: — hűk levétek.
Im a delej s villany délnék meemek,
S ti élt tanai vagytok ennek.»

Talán fiatal kora óta, midőn majdnem kizárólag szépirodalmi munkákkal foglalkozott, mindössze alig 4—5 verset írt ezen kívül.

Úgy hiszem, hogy ez a kettős delejtengely-elmélet már csak azon okból sem védelmezhető, mert a szél irányából akarván következtetni, a föld minden helyén két ilyen tengely létezését kellene elfogadnunk, melyek mind ÉK és ÉNy felé fognak mutatni végeikkel, de ép ezért nem esnek egymás fölé. Mert Pótharasztiról tekintve az ÉK vonala más irányban esik, mint p. o. Pekingből tekintve. És ily módon aztán nem két delejtengelye lenne a földnek, hanem millió és millió.

Balla elméletének ezen kiegészítéseit mind feldolgozta egy új időtanban, melyet a régi elvetésével írt. Azonban ennek közlésével sem volt szerencsés. Az akadémia megtagadta a költségeket, — neki ekkor már rosszabbul ment a gazdálkodás, semhogy a nevezetes kiadásokat a magáéból fedezhette volna.

Ez elkeserítette a már hetven év felé járó s egyre gyengülő Ballát a végletekig, de kedvét a megkezdett munkától el nem vevé. A jelenről lemondott, de annál erősebben élt benne a jövő reménye. «Tudod fiam, — szokta övei egyikének vagy másikának mondani — nekem majd csak a jövő fog emelni oszlopot, a mostaniak engem nem értenek.»

Hanem annak a bizonytalan koru jövőnek számára szakadatlanul dolgozott. Keze remeggett már, feje szédült a figyelésbe, ereje fogytán, s ő még mindig feljegyeztette tapasztalatait. De már csak lakonikus rövidséggel. Azelőtt lapokat írt be azzal, a mit egy nap tapasztalt, most megelégedett egy-két sorral. Ez is ereje fogyását mutató.

Az erő egyszer kifogyott végkép, s ő elment aludni a nagy álmot, miglen előjvent majd az a kor, a mely neki oszlopot emel.*

Hoitsy Pál.

NYOMA VESZETT!

— ANGL. REGENT. —

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Az ara-kövek.

Cochrane föltekintett, s a dombmagaslaton egy feketébe öltözött hölgyet pillantott meg, egy szent-bernáthegyi ébtlől kísérvé.

Leszálltak lovaiokról s a kantárokat Set kezébe adták, hogy tartsa a további rendeletig, magok pedig átugorva a kis patakot, fölsiettek a dombra vezető ösvényen.

— Sigletonban voltunk, — mondá Brackenbury; a fiatal leányhoz érve — s egy kis kerület teltünk, hogy tisztelőnket tegyük Langtrej kisasszonnyal. Barátom Cochrane, kit annyiszor említettem kegyed előtt, Winifred, elhal az építészetről s régiségekért s nagyon óhajtott megismerni a Langtrej-majort.

Savage kisasszony nyílt nyájassággal nyújtott kezét.

— Nagynémem nagyon fog örülni, — mondá, — hogy Cochrane urnak megmutathatja házáat. De remélem, nem dicsérték föl előre túlságosan. Én annyira szeretem a majort, hogy nagyon fájna, ha alul maradna Cochrane ur várakozásán.

Cochrane kíváncsian szemlélte a leányt s azt mondta magában, hogy ez mindenesetre sokkal alul maradt várakozásán. Szája sokkal nagyobb s orra sokkal kisebb volt, mint a mit ő a szépség eszményétől kívánt; s ámbár széles karimájú szalmakalap árnyalta arcát, úgy tetszék neki, hogy szürke szemei vannak s pillái vörösek, mintha sirt volna. Mind a mellett udvariasan felelt, hogy nem tart attól, hogy várakozásában csalódnék.

— Valódi régi ház, melyet nem újítottak a kor izlése szerint, mindig érdekes. S remélem, a Langtrej-majort épen ilyen érintetlen.

— Anyyra érintetlen, hogy némely része felős, hogy a fejünkre szakad; de nincs módunkba jó karban tartani. — Szavait önkénytelen sóhajjal kísérte.

— A Cochrane barátom archaeológiája, — mondá Brackenbury, hogy mátra terelje a beszédet — nem szorítokzik csak a falakra és téglákra. Az emberfajban is különösen érdeklődik a történelemelőttek iránt. Tegnap megismerkedett alkalmatlan barátunkkal Plant Lszákkal, ma pedig a fával, Settel is, s most a feje egészen tele van e barna néppel.

— Szeretném tudni, vajjon csakugyan különös emberfajhoz tartoznak-e, — mondá Cochrane.

Még mindig ott álltak, a hol találkoztak. De most Lancelot azt indítványozta, hogy küldjék az istállóba a lovakat s magok gyalog menjenek, s kísérjék Savage kisasszonyt, ha t. i. haza akar menni s elfogadja kíséretüket. Ebben megegyezvén, Setnek parancsolt, hogy vezesse el a lovakat.

Lassan megindultak az ösvényen, mely majd lejtett, majd emelkedett s alig volt elég széles két embernek. Winifred ment elől Cochrane-nel, ki többnyire az ösvény mellett a göröngyökön lépegetett, de gyakorlott gyalogló lévén, föl sem vette azt. Lancelot utánok ment a kuttyával.

— Külön fulaban laknak ezek a barna népek? kérdé Cochrane.

— Külön, de nem fulaban, — felelt Lancelot, — hanem szétszórt kunyhókban, melyeknek épen nincs falu-ábrázatuk.

— S összeházasszodnak-e a többi parasztsággal? — Világért sem, csak magok közt, ha ugyan házasságnak nevezhető, mert nem tudom megállítják-e magokat. S ha egy «barna» lány egy parasztleányhoz adja magát, azt kitesztják magok közül.

* E czikk meg volt már írva, midőn egy angol folyóiratban olvasson, hogy Adams tudós a villamosságra nézve is olyan áramokat talált fel, minők a tenger apályá és dagályá. Megfigyelésében az az érdekos, hogy az áramok nagysága a Hold járása szerint változik, legnagyob, mikor a Hold a zeniten van, legkisebb, mikor leáldozott. Nagyjában, Balla is ilyesmit állított, noha nem bizonyíthatta állítását statisztikai adatokkal.

H. P.

— Még gyermekeik is egészen különhúzódnak a többi gyermekektől, egészíté ki Winifred. Nem rég néhány anya a közönségi iskolába adta gyermekét; ott mind egy csoportba egymáshoz húzódnak s oly félénkek és idegenek, mint valami vad gyermekek. Játékba sem keverednek a többivel s a mint az iskolának vége van mindjárt haza szaladnak.

— Különös, mondá Cochrane. S mi a valóság?

— Azt hiszem semmi; ha csak valami kigyó- vagy ördög-imádás nem.

Miss Savage mosolyogva tekintett vissza s szemrehányólag intett kis kezével.

— Nem, nem; ön rágalmazza e szegény embereket. Vadak, tudatlanok, meglehet, de nem oly gonoszak.

— S miből élnek?

— A nők csipkét kötnek s fonnak; a férfiak homokot hordanak a fazekasoknak, mint Setet is láttuk, vagy téglát vetnek.

Cochrane nagyon érdeklődött irántok s azt mondta, hogy a napokban fölkeresi kunyhóikban.

— El ne mulassza megismerkedni az öreg Lujza néniel.

— Ki az, talán valami hagyományos száz éves sybillájok?

— Valóban nagyon öreg. Nagy anyját valamikor igen rég boszorkányképen égették meg, mikor kis leánya volt s azt mondta még emlékszik reá.

— Ez pompás! Talán még a kereszties háborukra is emlékszik s tud valamit népe eredetéről. Önnek egyik őse hozta őket ide, nemde Savage kisasszony?

— Ugy van, Langtrej Herbert, a kiről azt mondják, részt vett a harmadik kereszties-hadban, s tizenkét szaracén foglyot hozott magával. Így van a hagyomány, de okleveles bizonyosságunk nincs rá.

— S Langtrej Herbert csakugyan történeti személy?

— Anyyra az, hogy visszatérven a harmadik kereszties hadból, néhány év múlva újra elment az ötödikbe Balduinra, a flandriai gróffal s Konstantinápoly ostrománál esett el 1203-ban. Képét megláthatja a parochia-templomban; szomorú lovag, vas páncélban, lábai keresztbe téve, jelül, hogy a szent háboruban esett el.

— Nem ez, a ki aráját menyegzője napján hagyta el s halva találta, mikor visszajött.

— Nem, az egészen más; az Langtrej Wilfred volt. De ön unja is már e régi történeti.

— Ellenkezőleg, kérem beszéljen még Langtrej Wilfredről. Ő is kereszties vitez volt?

— Dehogy, sokkal később korban élt, a VI. Henrik idejében s a patay-i csatában fogták el, 1429-ben. De rossz elbeszélő vagyok, a végén kezdem a dolgot.

— Oh az sokkal kedvesebb. Én a regényeknek is mindig a harmadik kötetét olvasom el először. Kérem folytassa.

— Azon kellett volna kezdenem, hogy bizonyos lady Geraldine nevű szép hölgygel járt egyben s mikor hirtelen a háboruba kelle mennie, rögtön megesküdt vele s még az nap elhagyta és egyenesen Franciaországba hajózott, kituntette magát Orleans ostrománál, mely ugy gondolom 1428-ban történt s a következő évben hadi fogságba esett.

— S a hölgy persze utána halt?

— Nem addig, a mig remélte, hogy férje él. De fogsága több évig tartott s bár többször irt, egy levele sem jutott neje kezébe. Végre, mikor kifogyott a reményből — meghalt.

— S a férj épen akkor érkezett haza, mikor hölgyét temették?

Winifred mosolygott.

— Ön neveti történetemet.

— Nem; az effle történetek mind így végződnek. De csakugyan visszatért?

— Vissza, de későn. Lady Geraldine már halva volt.

— S ő barátta lett, nemde?

— Jobbat tett annál. Velencebe ment s a köztársaság szolgálatába adta kardját és ott esett el, a törökök ellen. Akarja-e látni a lady Geraldine sírját? Azt mondják ott fenn a tetőn van eltemetve; mutatják a sírkövet is. Akarja látni?

Cochrane ur akarta. S meglehetősen fáradtsággal, de jó kedvvel megmászta a meredek

dombot. A tetőn, vad fáktól árnyalva s fűtől és mohától csaknem egészen ellepve, négy lapos kő állt, négysszögbe állítva, nyolcz láb hosszúságra s három láb széles tért fogva be. Az ötödik kő, mely az egykori bolt egy része lehetett, félig a földbe süllyedve, egy pár ölnyi távolban hevert.

— A monda azt beszéli, azért kívánta, hogy e magas pontra temessék, mert innen az egész vidéket beláthatja s lesheti ferje visszatértét. Ne mosolyogjanak kérem oly hitetlenül. Nézzék mily messzi kilátás van innen; s e pontot az «Ara-kövek»-nek nevezi a nép hagyomány.

— A hagyomány csalódik; e kövek sokkal régiebbek, mint a XV. század. Mondhatnám történelemelőttek. S ha itt sir van, az nem a lady Geraldine, hanem valamely őskori britt főnök csontjait fedi. Ha megengedik, ásátásokat fogok itt tétetni.

— Szívesen, mondá Winifred, kit láthatólag kedvetlenített, hogy családi hagyományá hitelességét kétségbe vonják. — De nézze most a vidéket!

A kilátás valóban felséges volt. Közben falukat, városokat lehet látni toronyakkal. Ott volt Singleton is, a hol az nap reggeliztek. A hegy lábánál pedig közvetlenül alattok Langtrej-majort fektett, melybe innen egészen beláthatnak.

Cochrane ur igen kritikus szemű és szellemű ember volt, de meg kelle vallania, hogy sem itthon, sem külföldön a maga nemében a Langtrej-majorhoz hasonlítható építményt nem látott. Első tekintete beleszeretett s társait siettetta, hogy szálljanak le és menjenek a majorra. Bámulata, a mint közeledtek, lépéssről lépésre növekedett.

A major, fáktól környezve, zöld rét közepén állott, melyen át széles kocsi-út vezetett hozzá. De Winifred a rövidebb gyaloguton vezette látogatóit a réten át, s a patakon, melyen magas fahíd vitt keresztül. Alig fél óra alatt ott voltak s Cochrane közelről gyönyörködött a tetőn az ódon házban, mely egészen fehérre és feketére volt kokczává, emelete kiejbb rugott mint földszintje, szélesyes alaku eszterhéjakkal és szarufa-gerincekkel, repkény-befutott boltos ablakokkal, csodás alaku keményekkel, padlászlyakkal, apró fedélkékkel s a középkori építészet minden furcsaságaival bírt.

Soha sem látott ennél csinosabb régi házat. Mintha csak óriás leánykák nagy játékszeré volna, kokczákból és hasábkövekből összerakva. Néma csodálattal állott meg előtte s a kegyeletől elfogulva, alig mert belépni az udvarra. Bámulata csakhamar felkiáltásban tört ki: «Az isten szerelmért, mikor épült ez a csodaszép alkotmány?» kiáltá.

De Lancelot mosolyogva intett neki, hogy kövessék Winifredet, a ki már a ház alatt átvezető kapuközbe belépett s eltűnt szemek elől.

A kapu küszöbén belépve, négysszögű udvarban álltak, mely mind a négy oldalán volt beépítve. A déli szárny, a hol bejötték, emeletes volt, a keleti, északi és nyugati csak földszintes.

A keleti szárnyon a konyha és kamrák voltak; a belépőkkel szemben levő északi szárny volt a lakott rész, a hol Langtrej kisasszony és unokahuga szobái voltak; a nyugati szárny csak félig volt kiépítve s rácskerítés kötötte össze az északi részsel. A déli, a melyen bejötték, a tulajdonképi főépület, sokkal roskadozóbb volt, mintsem lakni lehessen. De az udvar belső tekintete még sokkal inkább meglepte Cochrane-t mint a külső. Igazán nem tudott hova lenni bámulataiban s elragadtatásában. Csak oda dült a kapufélfához s elmerült a gyönyörbe, melyet neki e régiség szemlélete nyújtott. Lancelot hallgatva nézte barátja elragadtatását.

Winifred ezalatt egy nagy sereg fehér galambbal volt elfoglalva, melyek — mihiely belé, ett — az udvarról, a fedelekről, ereszekről s padlászlyakokból mind hozzá röpültek, meglepték őt, vállaira s lábaihoz szállottak s körülrájogtak, örömkiben, hogy urjüket láthatják. Nevetve vette le széles szalmakalapját, s engedte őket fejére szállni, aztán harsány, vidám hangon kiáltott a vén cselének, hogy hozzon szemet a galambjai számára.

A mint a delutáni nap, a nyugoti szárny felől rá vetette fényét, mig az épület árnyban állt — gyönyörű kész kép volt. Lancelot, a művészemelő nézve végig rajta, szerette volna ott helyben lefesteni.

— No's, — mondá Cochrane-hez, felirzva

öt merengésből, — hogy van megelégedve? Alul marad-e várakozásán?

— Várakozáson? — mondá ez, őszinte hévvel — közel sem vártam azt, a mit találtam.

S a leányra pillantva, úgy tetszett neki, az is egészen más volt, mintha kicsérlették volna. Jóval magasabbnak tetszett neki, mint előbb. Szeme, hogy kalapját levette, nem is szürke, hanem szép világos kék volt, sugar szemöldökkel s fölötté magas nyílt homlokkal, mely körül aranyba játszó világos gesztenyeszín fürtjei szabadon s bájosan lebegtek. S szája? No, a szája kissé nagy volt, de mosolya igazán kedves. Az egész jelenés oly bájos, mint egy női tanulmány fő a velencei iskolából.

Winifred minden galambját ismerte s nevével szólította, mint a juhás a juhait, melyek csak az idegennek mind egy formák, a ki folyvást velők foglalkozik mind egyenként meg tudja különböztetni. Az öreg Hanna kibozta a szakajtót a szemmel s a fiatal gazdaszony jól tartotta kedves madarait; míg a cselédétől beizent nagynénjének, hogy vendégeik vannak.

Hogy ennek ideje legyen a látogatás elfogadására készülni, Winifred felszólította vendégeit, hogy nézzék meg a lakatlan déli szárnyat. Oda indultak tehát. A rozsdás kulcs nehezen fordult a zárban s Lancelot alig bírta kinyitni.

hitelesen föl van jegyezve a «Nichols Progresses» című krónikában s a Bridgett hű emlékezetében. Ő az ősi képek mindenikéről is biztos fölvilágosítást tud adni önöknek, ha kívánják.

«A hosszú csarnok», melyben a családi képek voltak, megérdemelte nevét. Hatvanövezes láb volt hossza s szélessége csak tizenkét láb levén, még hosszabbnak tűnt föl, mint volt valóban.

Cochrane nagyon érdeklődött a Langtreysök pánzeles alakjai iránt s figyelemmel hallgatta az öreg Bridgett Hanna magyarázatát, ki mindeniknek tudta nevét, születése s halála évét, viselt hivatalait, csatáit s a mit a krónikák az emberekről tudni szoktak.

Egy darabig Lancelot is hallgatta a magyarázatot, habár nem is oly áhítattal, mint Cochrane.

Egyszer, mikor az ötödik vagy hatodik képnél voltak, Winifred visszatartotta Lancelot-t. — Álljon meg egy percze. Ön már tizszer is hallotta mindezt — s valami mondani valóm van önnek.

— Nekem is önnek, Winifred. Megengedi, hogy előbb szóljak?

— Mindenesetre. Szemből látom, hogy nem rossz újságot mond. Az enyém rossz — az várhat. Szóljon. (Folyt. köv.)

vadászöltözetek, állatbőrök, agancsok, hálók, horgok, török, egyszerű minden vadászszerszám s egy-uttal különböző kutyák. A kiállítás alatt a szomszéd erdőségeken hajtóvadászokat is rendeznek.

* Az angolok fejei lassanként, de folytonosan kisebbednek. A brit természettudományi társulat által közzé tett adatok szerint a koponyaméretéknél az utolsó negyed század alatt az átlagos nagyság egy hatodrészt hüvelyként apadt.

* A népszámlálás Indiában a beenszülőttek között nagy rémület idézett elő. Elterjedt az a hír, hogy minden házból és ezért Angliában Nottinghamban a bazárt egészen történeti jelmezbazárrá változtatták a hölgyek. A város legnagyobb termében egy régi jellegű utcát csináltak, két oldalt emeletes házakkal régi stílusban építve, úgy hogy a földszint boltot képezett, az utca egyik végén egy

* Pompejiben új érdekes leletekre akadtak, többek közt egyiptomi munkákra, melyek arról is nevezetese, hogy a ragasztó anyag fehér agyagból és üvegből van összekeverve s rendkívül merev. Találtak továbbá egy új mozaik forrást és igen érdekes freskókat.

* A jótékonyági bazároknak is változatos ságot óhajt a közönség s ezért Angliában Nottinghamban a bazárt egészen történeti jelmezbazárrá változtatták a hölgyek. A város legnagyobb termében egy régi jellegű utcát csináltak, két oldalt emeletes házakkal régi stílusban építve, úgy hogy a földszint boltot képezett, az utca egyik végén egy

NYOMA VESZETT! — WINIFRED EGY NAGY SEREG FEHÉR GALAMBAL VOLT ELFOGLALVA.

— Ritkán nyitunk ide be, — mondá a leány; — helyettünk kísértetek laknak ebben a szárnyban.

— Kísértetek? mondá Cochrane, oly gazdagok önök, hogy eggyel be sem érik?

— Az igazat megvallva, egy sincs. A cselédek beszélnek a szobákban ügyelgő gyertyavilágról, de igazi kísértetről nem; már pedig egy gyertya nem ér fel egy össel.

— Ez itt a kis terem. Mióta nagyatyám Langtreys István meghalt, senki sem lakott itt. — Ez meg a nagy terem, a hajdani palota. Ebben volt a nagy ebéd az Erzsébet királyné tiszteletére.

— Hogyan, a szűz királyné megtisztelte látogatásával Langtreys-majort? kérdé Cochrane áhítattal.

— Ugy van, északi kirándulásai egyike alkalmával, gondolom 1587-ben. Jól mondtam Bridgett Hanna?

— 1578-ban kisasszony, — felelt a vén cseléd; — ő kegyelmes felsége május 28-án érkezett ide, kíséretében Burleigh, Leicester, Arundel és Hunsdon lordokkal és számos kísérettel. Ő felsége kegyelmesen helyet foglalt — s ebben a palotában lejtett egy táncot sir Marmaduhe Langtreys-vel.

— En mindig összevetem az 1578-at a 87-tel, — mondá nevetve miss Savage. — De

EGYVELEG.

* Vilmos német császárnak unokája esküvőjének napján nehéz dolga volt. Mint följegyezték, 16-szor kellett egymásután átöltözködni, hogy a diplomaták üdvözlését mindig a megfelelő országot megillető egyenruhában és rendjelekkel fogadja.

* Hágában a királyi palotában érdekes kiállítás van jelenleg az árvízkarosultak javára. A legjelesebb magán képtárakból összeszedték a régi németalföldi művészek ama jeles képeit, melyek eddig nyilvánosan még soha sem voltak kiállítva, maga a királyi pár gyűjteményéből 30 darabot kölcsönzött e kiállításra.

* Az oroszok részegedését élénken jellemzi egy angol utazó leírása, ki Moszkvából néhány állomásra utazott 50 munkással, kiket a Kaspi-tengerrel levő naplata-forrásokhoz vittek. E pár állomáson keresztülhaladva a sok ital miatt 3 munkás meghalt s minden állomásnál rendet kellett köztök csinálni verkedések miatt.

* A börtön mulatságok Párisban még most is korlátozva vannak. Operetteszerű és frivol zene egyáltalán el van tiltva s csak klasszikus zene vagy oratorium engedtetik meg, nyilvános mulatságokban csak ártatlan szíriput vagy théat lehet inni s a kártyajátékok közt csak a whist és piquet van megengedve.

* Nemzetközi vadászkiállítás lesz Cleveban a Rajna mellett júniustól októberig. A vadászó fegyverek a legrégibb időktől fogva maig ki lesznek állítva, továbbá a különféle nemzeteknél divatos

középkori várkastély, másik végén pedig egy Erzsébet-kori ház állott. Az urnók, kik az egyes boltokban árultak, a megfelelő korban divatos öltözetek és ékszereket viseltek.

261 évig kikölcsönzött kéziratok. Ezelőtt 261 évvel a heidelbergi egyetemi könyvtárból három görög kéziratot kölcsönzött ki egy wittenbergi tanár. 1623-ban, Heidelbergnek meghódítása után, a híres Bibliotheca Palatinát Rómába vitték, a három kikölcsönzött iratról szóló tértívnyel együtt. A wittenbergi tanár hagyományából a kéziratok a wittenbergi egyetemi könyvtárba jutottak, innen az ottani semináriumi könyvtárba, onnan pedig 1862-ben vétel útján a hallei egyetemi könyvtárba. A heidelbergi könyvtár-igazgatóság megkeresésére Puttkammer porosz közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a kéziratokat adják vissza eredeti tulajdonosának.

* Kedélyes meglepetésben részesült nemrég a bécsi amerikai konzul Washington születésnapjának évfordulója alkalmával. Midőn ugyanis családja körében mulatott, hirtelen megnyílt az ajtó s mintegy negyven fehér ruhába öltözött szellemalak jelent meg amerikai zászlókkal és régi kalapokkal. A szellemek Washingtont és kíséretét ábrázolták. Tánczolta és dalolva jártak körül a termeken s egyidejűleg külön-féle vadpencsényeket raktak az asztalra s néhány perc múlva elfolyt titokteljesen tüntek el, a mint jöttek. Így beszéli legalább az «American Register» című hírlap.

Kísérelt a gyorsíró-géppel a francia képviselő-kamarában.

GYORSÍRÓ-GÉP.

Két évvel ezelőtt (a Vasárnapi Ujság 1879. évi 29-ik számában) mutattunk be már az olvasónak egy gépet, melyvel igen gyorsan és szépen lehet írni, oly módon, hogy az ember egy zongora-féle készüléknek a billentyűit nyomja. Mindegyik billentyűnek más és más betű felel meg.

A találmányok ez új neme nem maradt tökéletesítés nélkül. Bizonyos Michela nevű olasz annak oly szerkezetet adott, hogy az ember nemcsak a maga gondolatait írhatja le vele, hanem a hallott szavakat is a legnagyobb gyorsasággal papírosra vetheti. Még pedig rendkívüli gyorsasággal. Az embernek 10 ujja levén, úgy szólván, minden pillanatban 10 különféle hangzót írhat le, úgy, hogy nincs az a szó, a ki oly sebesen tudna beszélni, mint ezen a gépen írni lehet.

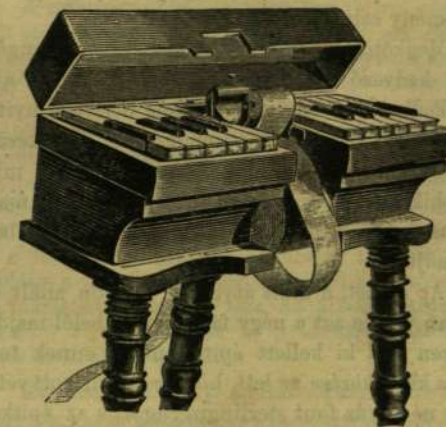
Eddig a szóbeli beszédeket, mint tudvalévő, külön írással, az ugynevezett gyorsírással írják le. De ennek megvannak hátrányai. Csak sok idő alatt gyakorolhatja magát valaki annyira bele, hogy folyékony beszédet leírni tudjon, s akkor is rövid idő alatt kifrad, úgy, hogy gyűlések alkalmával több gyorsíró kell mindig alkalmazni. Azonkívül a gyorsírói följegyzésnek közönséges írásra való áttétele is sok dolgot ad, s miután a gyorsírási jegyek gyakran nagyon hasonlítanak egymáshoz, gyakori az eset, hogy a gyorsíró másként adott vissza egyes szavakat, mint a hogy mondván voltak. A parlamenti vitatkozások olvasói tudhatják, hogy a szóbeli hányszor emelnek a miatt panaszt, mert szavakat elferdítette a gyorsíró.

Az új gépen mindez nem történhetik meg. Ott az író igen kényelmesen működik, a jeleket a gép tisztán írja le, s alig néhány nap alatt mindenki egészen begyakorolhatja magát kezelésébe. Sok előnyeivel fogva e gépet behozták már használatra az olasz parlamentbe is, s ott a beszédeket már azzal írják. Most ez utóbbi napokban pedig bemutatták azt Párisban, hogy az ottani kamarák számára szintén elfogadtassák.

A kísérletnél maga Gambetta a kamara elnöke, s az egész parlamenti tisztviselőség jelen volt. Guilio kisasszony mutatta be a kezelést, ki minden legesekélyebb hiba nélkül írta le az olasz hivatalos közlönynek egy előtte föl-olvasott cikket. Sőt, noha franczián nem ért, arra is vállalkozott, hogy az előtte francia nyelven mondandó beszédet is leírja. Ennek a magyarázata abban áll, hogy az új gép nem betűket ír le, de hangokat, s tekinthet nélkül arra, hogy helyesírásilag a szót miként szokás írni, csak a hallott hangnak megfelelő billentyűt nyomja meg, s az viszont egy külön a hangzónak megfelelő jegyet ír le. Természetes hogy a francia szavak azután úgy jöttek ki, hogy az egyik utolsó szótagja volt összekapcsolva a másik első szótagjával, vagy a szó közepét külön szóval olvasta Guilio kis-

asszony, de tökéletesen és hiba nélkül visszaadta mindazt a mit előbb elmondottak.

Nem ártana, ha a mi képviselőházunk is figyelmét fordítaná eme gépre.

Gyorsíró-gép.

Ő EXCELLENZCIÁJA NEM FOGAD!

— Gyulay László rajzához. —

— Hiába megy kigyelmed akár még ő felségéhez is. Az se segíthet a baján. Hja, a mióta kiűtött az alkotmány, ő felsége nem tehet semmit, meg vagyonszótve a keze. Mindenekben a miniszter az ur.

— De hát melyikhez menjek, — mikor azt olvasom, hogy szere száma sincs, annyian vannak.

— Tyű, de elmaradt ember még kigyelmed is! Miniszterek vannak szépekben, de miniszter csak egy van. És az Tisza Kálmán. Ez parancsol mindegyiknek, a többi csak affele legénye nékie. Tudja kegyelmed, olyan, mint hajdánában az atyámoster volt a czeében. — Érti-e már?

— Mos már értem. Hát aztán a jussomat is az szerzi meg?

— Az hát, mindent az csinál el, s aztán csak kiadja a rendeletet egyiknek vagy másiknak, hogy írja alá.

E nótáriusi bölcs tanács után léssen két tinórnak az ő eladása, pogácsának, sült kacának tarisznyában elhelyezése, pitykes dolmányának spirituális kefével ünnepélyes mutatóságra fordulása, régi iratosmagoknak becavarása kezkenőbe s elhelyezése a belső szobában s azív fölébe s azzal menne is már Mogor András uram a legelső vasúti stációhoz, — ha még elég jókor az ajtó közé nem csikaríttának a sarka.

— Aztán mit csinálsz te magad azon a Budán. Hiszen azt se tudod, bú-e vagy bá! Egy ilyen gyámoltalan ember csak egyenest neki vágna annak a nagy világnak. Hisz a mennyi eszed van, még a gőzocsin kicsalják a zsebedből a dokumentumot s akkor aztán alá-szolgája Kis-Kocsord, a miért az én szegény eleim annyit ontottak a vérüket. Meg hiszen te azt se tudod, melyik lábadra állj, ha majd a miniszter szeme elé kerülsz. Elfelejtet, miért jöt-

tél, — kitélik tőled. No hát. Olyan kell oda, a kinek van magához való esze. Meg a ki megtudja magyarázni, hogy miről is van hát a szó. Majd én beszélek annak a miniszternek a fejével, tele is beszélem úgy, hogy attól zug három hétig. Olyan interpellációt, vagy mi a kö, nem hallott még, a milyet én tölem hall, tudom istenem! Mert az csak mégis disznóság, és meg is mondom neki, hogy az ember igaz jussát visszatartják s harácsolja a sok jött-ment sehonnai, — az én uramnak meg ott kell görnyedezni a szövőszék mellett, mikor a szőlőben nem kapál. Megmutatom neki az igazunkat, a mi ott meg van írva diákul. Ne félj apjuk, járunk még mink is üveges hintóba, nem csak a Nozenben zsidóné!

Valami rég elvult zalogkérdésről van szó. A sárga irományokat meglelték valamely szüette láda fenekén, hat penészes Mária Terézia tallér szomszédágában s irástudó falusi bölcsek fölbitatták a jó embereket, hogy keressék kétségtelen jussukat, nem úgy van már ma, mint volt a német világban. Kiki visszakapja, a mi a hatodik öregapjára volt valaha. A jót könnyen elhiszi az ember, — ki veszi hát Mogor uramnak rossz néven, ha felzihelődtek az ország határáról, először életökben, nagy irtózásközött, elhelyezkedtek az ördög tüsszögő kocsiáján s egyszerre itt találták magukat a csodaváros közepén.

Megszálltak a két két bakok-nál s miután első a kötelesség, szorongó szívvel, de tele reménységgel átballagtak Budára, a hol az az ember lakik, a ki még a királynak is parancsol s így az ő nagy bajuknak is orvosa lesz.

Mogor né asszonyom is megrendülve érte bátorságát, mikor a gőziskló egyszerre fölrontotta a magasba a budai várhegy oldalán s ott a nagy palotasorok között elvergődtek a belügy-miniszterium óriási épülete elé.

— Ott menjenek be, a hol az a nagy szakállu ember áll, — utasítá valami jószívű arra menő.

— Jaj, te András, az talán maga a miniszter. Bontsd ki hamar azokat az irásokat. Juj, mekkora botja van.

Lassu, habozó lépésekkel közeledtek a kapu felé. Ott áll nagy kucmában, sarkig erő begombolt bänkban-mentében a szörnyű alak. Csupa zsinór meg ragyogás. Mogor uram maradozni kezd. Hü élete párja azonban nem csügged, elszántan tart a szörnyű alak felé s illedelemesen mártogatva köszönti:

— Kérem, Homonnáról, — ez itt az uram, — de a jus, az úgy esik, hogy anyai ági, t. i. már hogy én rám származik. Mert könyörgöm, az úgy van, hogy az uram csak szegény takács mester, de Kis-Kocsord faluja a szépapamé volt. Az írás azt mutatja, hogy el kell venni a zsidótól, mert hogy hát már megint magyar világ lett. Van benne regália is. Ugyan add elő már azt az írást, öreg, ne állj itt, mint a kit leforráztak. Ne tesszen csodálkozni, soha se beszélt ilyen nagy ural szegény.

A szörnyű alak rendhíttetlen nyugalommal áll a kapuban, meghallgatja a panaszt s aztán mély basszus hangon jelenti ki a szentenciát:

— Ő excellenciája ma nem fogad!

DON QUIJOTTE.

— Doré rajza. —

Dorének, a lányszék és könnyű kezű francia rajzolóinak sok ezere menő rajzaiból, melyekkel ő a bibliát, a Dante isteni színjátékát, a keresztés háboruk történetét s sok más remekművet az egyetemes irodalom örök kincsei közül, oly bámulatos erővel, leleménnyel s jellemzetes és hangulatos modorban illusztrált, többször volt már alkalmunk közölni egyet mást, de mind az csak izeltül szolgálhat a század egyik legkitűnőbb művésznének gazdag szelleme és tündér keze műveiből.

Doré egyik legnépszerűbb műve a legnagyobb spanyol költő mű, a nálunk is ismeretes Don Quijotte illusztrálása. Cervantes örökéletű humorának és elvülhetetlen remeke régóta köztulajdonává vált az emberiségnek. Ily művek, sokkal nagyobb és gazdagabb irodalom korlátai közt sem maradhatnak bezárva, minő a spanyol irodalom, mely mindössze is három négy oly költő nevével tudja fölmutatni, a kik világhíradalmi

értekezés után a tagok a kör helyiségeit tekintet...

Közgyűlések. A fővárosi szeretetház-egyesület gr. Andrássy Gyuláné elnöke...

A képzőművészeti társulat március hó 27-én d. e. 10 órakor saját műcsarnokában...

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A budapesti egyetem orvoskari épületei. Budapestben az orvostanhallgatóknak jelenleg naponkint három helyiségben kell hallgatniuk...

MI UJSÁG?

A császár szörnyű halála után Péterváron megindított vizsgálatok már késégtelelné tették...

Rudolf trónörökös e hó 15-én érkezett vissza Felső-Egyiptomból Kairóba, honnan márc. 27-én utazik a szent földre.

A trónörökös naplója. Rudolf trónörökös érdekes keleti utjáról rendszeres naplót vezet.

czár kocsiját megrongálta. Vallomása szerint a halálhozó bombát az vetette, a ki ott meg is halt...

Hol tudták meg először a császár elleni merényletet? A merénylet egy negyeddél történt 2 óra előtt...

Adományok. Az első magyar biztosító társulat igazgató választmányja a márc. 26-án tartandó közgyűlésnek...

Tóth Kálmán emléke szülővárosában. Baján gyűjtőbizottság alakult Tóth Kálmánnak emelendő szoborra...

A pancsovai halászkövek ritka nagy halat fogtak közelebb, a milyen csak nagynéha téved oda.

Kossuth tintatartója, melyet 1848-49-ben az országgyűlésnek használt s mely a képviselőház akkori szolgálója...

A világ legnagyobb kristályba látható jelenleg a nemzeti muzeum ásványtárában.

A székesfehérvári régi templom kövei. Székes-Fehérvárról a megárdát Gaja víze közelébe el-sodor-ta...

Magyar telep Nubiában. Goldner János, ki hosszabb ideig Kairóban volt és Nubiának Asuan városában is...

Gazdag költő. A brüsszeli nemzeti bank legutóbbi közgyűlésén 600 részvényt jelentettek be Hugo Viktor nevére.

A villanyvilágítást Londonban a Charing-cross és Cannon-street vasuti állomásoknál már állandóan használják...

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetéről mult heti számunkban adott közleménybe sajtóhiba esett.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: PRIBER ANTAL, Ungmegye egyik irányadó férja, ki meggyéjének alispánja...

A pancsovai halászkövek ritka nagy halat fogtak közelebb, a milyen csak nagynéha téved oda.

Kossuth tintatartója, melyet 1848-49-ben az országgyűlésnek használt s mely a képviselőház akkori szolgálója...

A világ legnagyobb kristályba látható jelenleg a nemzeti muzeum ásványtárában.

A székesfehérvári régi templom kövei. Székes-Fehérvárról a megárdát Gaja víze közelébe el-sodor-ta...

Magyar telep Nubiában. Goldner János, ki hosszabb ideig Kairóban volt és Nubiának Asuan városában is...

Gazdag költő. A brüsszeli nemzeti bank legutóbbi közgyűlésén 600 részvényt jelentettek be Hugo Viktor nevére.

A villanyvilágítást Londonban a Charing-cross és Cannon-street vasuti állomásoknál már állandóan használják...

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetéről mult heti számunkban adott közleménybe sajtóhiba esett.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: PRIBER ANTAL, Ungmegye egyik irányadó férja, ki meggyéjének alispánja...

A pancsovai halászkövek ritka nagy halat fogtak közelebb, a milyen csak nagynéha téved oda.

A pancsovai halászkövek ritka nagy halat fogtak közelebb, a milyen csak nagynéha téved oda.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: PRIBER ANTAL, Ungmegye egyik irányadó férja, ki meggyéjének alispánja...

A pancsovai halászkövek ritka nagy halat fogtak közelebb, a milyen csak nagynéha téved oda.

70 éves korában, Esztergomban. — Kisgyesényi Szabó Sándor, 74 éves korában, Bucsuban, nagy számban családost és rokonságot hagyva maga után.

LATROVICVS DÁVIDNÉ, szül. Kanó Julianna, 67 éves korában, Baján. — ÖZV. FAY LÁSZLÓNÉ, szül. Jakabfalvy Juliána, ki a mult napokban temette el...

Előfizetési feltételeink. „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok” apríl—júniusi folyamára.

Magyar teleg Nubiában. Goldner János, ki hosszabb ideig Kairóban volt és Nubiának Asuan városában is...

Kiadó-társulat és szerkesztőség, ugy mint eddig, ezután is azon lesznek, hogy a Vasárnapi Ujság és társalapja a Politikai Ujdonságok szellemi tartalmában...

Verne Gyula „A Jangada, nyolcezersz mérföld az Amazonon” című legújabb regényének közlését a „Világkrónika” f. évi 3-ik számában kezdte meg.

A Vasárnapi Ujság 1881. évi január—márcziusi folyama 2 frtért kapható.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Márczius 15-ke emlékeül, hazám népeinek! E czim alatt valamely politikai ekspozíciózt vártunk; s kaptunk helyette egy népszerű utmutatót...

A vasárnapi Ujság. Függetlenmel olvastuk s nem bántuk meg. Mint fiatal költő kísérlete, szép reményekre jogosít...

Magyar teleg Nubiában. Goldner János, ki hosszabb ideig Kairóban volt és Nubiának Asuan városában is...

Verne Gyula „A Jangada, nyolcezersz mérföld az Amazonon” című legújabb regényének közlését a „Világkrónika” f. évi 3-ik számában kezdte meg.

A Vasárnapi Ujság 1881. évi január—márcziusi folyama 2 frtért kapható.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Márczius 15-ke emlékeül, hazám népeinek! E czim alatt valamely politikai ekspozíciózt vártunk; s kaptunk helyette egy népszerű utmutatót...

A vasárnapi Ujság. Függetlenmel olvastuk s nem bántuk meg. Mint fiatal költő kísérlete, szép reményekre jogosít...

Magyar teleg Nubiában. Goldner János, ki hosszabb ideig Kairóban volt és Nubiának Asuan városában is...

Verne Gyula „A Jangada, nyolcezersz mérföld az Amazonon” című legújabb regényének közlését a „Világkrónika” f. évi 3-ik számában kezdte meg.

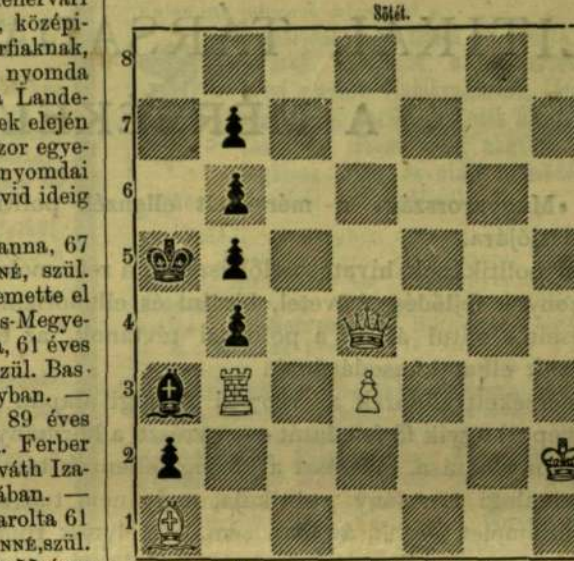
A Vasárnapi Ujság 1881. évi január—márcziusi folyama 2 frtért kapható.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Alouia toursi apát. Nyomatási hiba, kivált idegen nyelvűből vett idézetekben könnyen megcsiki. Arno helyett Arzo emezott be; s így a latin szövegben is.

Kritikán alul. A segérvári völgybe (talán: völgyben). — Egy szöve ki lanyróf. Merengés. Egy kis ibolyához. — Edes gyöttelelem. Ne nézd (miért dd!) sohem.

SAKKJÁTÉK. IIII-dik sz. felalvány Schinkmann W. A.-tól.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1106. sz. felalvány megfejtése. Berger J.-tól.

Table with columns: Világos, Megfejtés, Sötét. Lists chess moves like 1. Be1-c3, 2. Be3-b3, etc.

Helyesen fejtették meg: Veszpremben Fülöp József, Sárospatakon Gérecz Károly, Debreczenben Zagryva Imre, Kolozsvárt Csipkés Árpád, Budapestben K. J. és F. H. A pesti sakk-kör.

HETI NAPTÁR. Márcz. hó.

Table with columns: Nap, Katholikus és protestans, Görög-Orosz, Izraelita. Lists dates and events for March.

Hold változásai. Utolsó negyed 23-án 4 óra 45 percz. regg.

Tartalom.

Szöveg: A pétervári merénylet. Vajda Janostól. — II. és III. Sándor. — A népdal. Köttemény. Szász Belától. — Hogyan foglalták el a magyarok Komáromot. Emlékezés egy elfeledett hőre. Udvartói Czerna Istvanról. — Balla Károly iratai. II. Hoitsy Pallót. — Nyoma veszett! Angol regény. — Egyveleg. — Gyorsiró-gép. — Ó excellenciája nem fogad! — Don Quijotte. — Egy világiárlat terve. — A londoni magyar egyet ház. Duka Tivadarról. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyetek. — Eryhá és iskola. — Mi újság? — Halálozások. — Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: II. Sándor czár. — III. Sándor czár. — A new-yorki világiárlat épületének terve. — Ó excellenciája ma nem fogad! ... Gyulay László rajza. — Don Quijotte barcza a szalmalommal. Doré rajza. — Nyoma veszett! Winifred egy nagy sereg fehér galambbal volt elfoglalva. — Kiserlet a gyorsirógéppel a francia képviselő-kamarában. — Gyorsiró-gép.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. (I. Egyetem-tér, 6. sz.)

Csúz és köszvény. Minden, csúzban és köszvényben szenvedő azzal a szomorú tapasztalattal bír, hogy rossz vagy változó időjárás alkalmával fájdalmat erősebbek, és így az e bajokban sinlődőknek bizonyára nem lesz kellemetlen épen a jelen órákban, mikor az időjárás folyvást szabálytalan, ha egy olyan készítményre tétetnek figyelmeztet, mely sok évi tapasztalás szerint nemcsak rögtöni fájdalomcsillapító, hanem hosszabb használatnál tartós gyógyhatással bír. A Kwizda Ferencz János, cs. k. udvari szállító és kerületi gyógyszerész által Kornenburgban előállított köszvény-folyadék, ez, melyre e helyütt már gyakran figyelmeztettünk, s a melynek minden további dicserésétől fölment a számos rendelkezésre álló bizonyítvány.

MAGYARORSZÁG.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A MÉRSÉKELT ELLENZÉK KÖZLÖNYE.

A „Magyarország” a mérsékelt ellenzék politikai irányát tüzi ki zászlójára.

Ezen politikának hivatása előkészíteni a reformokat, melyeket a közviszonyok fejlődése követel, bírálni és ellenőrizni a kormány intézkedéseit s gátat állani a politikai tévtanok, az elmégesített szenvedélyek elhatalmasodásának.

A mérsékelt ellenzék az 1867-ki közjogi alapon áll, s ennek védelme képezi egyik fő feladatát — egyrészt a kormány politikájának kártékony hatása, másrészt a közjogi ellenzék támadásai ellen.

A jelenlegi kormány politikája, mely nem tud sikert felmutatni az államélet egyik ágában sem, s melynek romboló hatása a nemzet közérzetében ép úgy tapasztalható, mint az állam összes intézményeiben: azt a téves felfogást terjeszti a nemzet jelentékeny részében, hogy a súlyos bajok kútforrása az 1867-ki kiegyezésben rejlik.

Elismerjük, hogy a közjogi alaptól nem szükségképp következik a helyes és üdvös politika. De tagadjuk s tiltakozunk azon felfogás ellen, hogy a közjogi alaptól a káros és rossz politika szükségképp következik. A közjogi alap megadja föltételt s lehetőségét a magyar nemzet életérdekei megvalósítására s a magyar állam megszilárdítására irányzott politikának, melynek célja nem lehet más mint az, hogy Magyarország ne csak jogilag, de tényleg is egyenrangú tényező legyen az osztrák-magyar monarchiában s monarchia másik felével; és az érintett téves felfogás annál veszélyesebb, mert a kormány, mely erre állásánál fogva leginkább hivatva volna, nem képes a közjogi alapot igazolni; a közjogi ellenzék pedig, midőn a közjogi alapot megtámadja, veszélyeztetni a nemzet azon biztos előnyeit is, melyek ez alapon elérhetők.

Ezért állott elő imminens szükségse annak, hogy a közjogi alap igazoltassék s oly politika inauráltassék, mely a közjogi alapot védve, fentartsa a nemzet legfőbb érdekeinek kielégítésére irányzott politika lehetőségét s föltételt, de egyuttal kivonja belőle a szigorú következtetéseket s komoly, tervszerű munkával valóítsa meg mindazt, a mi ezen az alapon megvalósítható.

A jelenlegi kormány, mely nem bír a kezdeményezés képességével, mert határozott politikai irányt nem képvisel; mely szemlélénél, minőségénél fogva nem alkalmas megküdeni az általa válságossá tett helyzet feladataival s ma már nem politikai célokért, hanem csupán saját fentartásáért küzd, ez által elvesztette füg-

A „Magyarország” szerkesztőségében a legkitünőbb politikai erők egyesülnek. Gondoskodva van, hogy a mérsékelt ellenzék országgyűlési szónoklatai ne vegyék el a tért a rendes rovatoktól, hanem mindenkor a lap mellékleteiben jelenjenek meg. A szerkesztőség nagy súlyt fektet a gazdasági rovatra, a távirati értesítésekre, a tárcákra és a főváros és a vidék érdekeire. A lap a kettős ünnepek második napját kivéve minden nap reggel jelenik meg.

A „Magyarország” előfizetési ára Budapesten vagy a vidéken: egész évre 20 frt, félévre 10 frt, negyedévre 5 frt, egy hóra 1 frt 80 kr.

Az előfizetési pénzek a Franklin-Társulat kiadóhivatalába küldendők be, legcélszerűbben posta-utalványok alakjában.

getlenségét s minden tényezőtől függőnek érzi magát, melytől hatalmi érdekeinek biztosítását remélheti. E küzdelem eltompította benne az érzéket a létező bajok iránt s működésében nem ismer más szempontot a hatalmi érdeknél. Az oly kormány, mely csak attól fél, a mi bukását okozhatja, az olyan kormány semmitől sem fél, a mi létezését meghosszabbíthatja.

A kormány ez eljárásának szükségképi következményei nem maradhattak el s érezhetők az államélet összes viszonyaiban.

A kormány e felfogásában és iránytanságában nem képviselhetette a nemzet tekintélyét és méltóságát, nem érvényesíthette hathatósan jogait és érdekeit. Nem volt képes rendezni az állam pénzügyi viszonyait, s nem tud módot találni a kibontakozásra. Nem volt képes megteremteni a közgazdasági fejlődés feltételeit, előmozdítani a földmívelés, ipar és kereskedelem érdekeit, az állam nagy igényeinek megfelelőleg emelni az anyagi jólétet. Nem volt képes tovább fejleszteni az 1869-ki törvényhozás által az igazságszolgáltatás terén megkezdett reformokat, de sőt retrograd irányzatával megtámadta a Deák-pártnak az igazságszolgáltatás terén kivívott szabadelvű szellemű vívmányait. Nem volt képes a közgazdasági terén meghonosítani a rendet, a jogbiztoságot, nem tudta megővni a hatóságok erkölcsi jellegét, s e helyett nagyra engedte nőni a rendtelenséget, a zavart, az önkényt, előmozdította a nepotismus és corruptio terjedését. A kormány eljárásában mindenütt feltalálható a közös jellemző vonás: a gyengeség és tervezetlenség; mindenütt constatálható ennek szükségképi következménye: a kormány tekintélyének súlyedése, a magyar államhoz való ragaszkodásnak s a benne vetett bizalomnak megrendülése.

Ez az állapot szükségképp komoly aggodalmakat ébreszt minden igaz hazafi kebelében. És soha sem volt nagyobb mértékben érezhető szükségse egy oly párt alakulásának, mely a fentebbi szempontokat tüzi ki irányadóul s mely a nemzeti célok kivívására a közjogi alapon képességgel és szilárd akarral bírjon.

A képviselőházban megkezdődött e célra a tömörülés. S nekünk mint lapnak hivatásunk és törekvésünk az, hogy közremunkáljunk, miszerint magában a nemzetben is öntudatra és tette ébredjenek mindazok, a kiket úgy az erkölcsi függetlenség, mint a politikai belátás és intelligencia nemcsak hivatnak, de mintegy kijelölnek arra, hogy e nemes harcban a győzelem tényezőivé legyenek.

Csász. kir. szabadalommal és porosz királyi miniszt. jóváhagyással.

Dr. BORCHARDT illatos növény-szappana, 30 év óta elismert legjobb mosó-szer szép egészséges bőr elnyerésére; eredeti csomagocskában bepecsételve 42 kr.
Dr. KOCH növényozukorkái, elismert jelessegi házi-szer hűtés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarczolásnál, stb. 70 és 35 kros dobozokban.
Dr. BÉRINGUIER gyökér-hajolaja, a haj és az arckövület és fentartására, 1 palack 1 frt.
Dr. BÉRINGUIER növényi hajfestésére, valódian fest fekete, barna és szőke színre; teljesen felszelve kétfél és csészével 5 frt.
Dr. LINDES tanár növényi ruadae-kenőse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszerűs mind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.
Dr. HARTUNG chinabé-olaja, a haj növesztése és szepítésére, peccsételt és üvegen bélyegzett csomagokban 85 kr.

Valamennyi fentebb felsorolt szab. czikk valódi minőségben a következő magyarországi raktárakban kapható:
BUDAPESTEN: Török József, gyógyszer, a cs. lélekhez; Jézovits M., gyógyszer, a magyar királyhoz; Scholz János, városi gyógyszer; Kiss K., gyógyszer, a Kigyóhoz; Szepa G., gyógyszer, a szena-téren; Wlassik E., gyógyszer. Továbbá az udr. gyógyszerárban, és Kád P., gyógyszer. Tabánban. **B-ÖBUDÁN:** Bakasi A., gyógyszer, és Prochaska J. kereskedésben.

Aló-Kubin: Tyroler József, Hirsfeld A.
Arad: Elias Armin, Goldstein H., Rozsnyay M. gyógyszer.
Baja: Klenancz és Babócs.
Balassa-Gyarmat: Havas Gyula, gyógyszer.
Bárfa: Toperczer Alb. Th. gyógyszer.
Békés-Csaba: Varságh Béla, gyógyszer.
Bereetty-Ujfalu: Sárhalvy Lajos, gyógyszer.
Boldogasszony: Klapsa P., gyógyszer.
Brenobánya: Zornlaib G. óskövület, gyógyszer.
Csáktornyai: Baron Lipót.
Csernovits: Schirch J.
Debreczen: Csanak J., Gerébly F., dr. Rothschek E., gyógyszer. Ormós Ferencz.
Eger: Buzáth Lajos, gyógyszer.
Esztergom: Fischer J. Géza, Rudolf M. F.
Eszék: Dienes J. C., gyógyszer.
Facset: Hirscht David.
Földvár: Nádhéra Pál.
Gyöngyös: Vozary T., gyógyszer.
Győr: Némethy P., gyógyszer.
Gyula: Jley István, gyógyszer.
Hajdu-Böszörmény: Lányi M., gyógyszer.
Hód-Mező-Vásárhely: Kiss Gyula, gyógyszer.
Igló: Háits János, gyógyszer.
Ipolyás: Winter Sándor.
Kalocsa: Horváth K., gyógyszer.
Kaposvár: Lajpizsig Gy.
Kassa: Eschwig és fia, Quirfeld Károly, Münster Gyula, Strass D., Megay G. A., gyógyszer., Wanderschek K., gyógyszer., Schlesinger Simon, gyógyszer.
Köcskény: Molnár János, gyógyszer.
Késmárk: Switawski Ferencz, gyógyszer., Generich K., gysz.
Kemárom: Belloni A.
Kővöms: Ritter János öv. Gyula, Boemann E., gyógyszer.
Lippa: Csórán Sándor.
Liptó-Rozsály: Makovich Péter.
Liptó-Szt.-Miklós: Balló Lajos.
Losonc: Plichta Lajos, gysz.
Magy. Késmárk: Klein Sándor.
Makó: Nagy Adolf, gyógyszer.
Maroszi: Izstl Sándor.
M.-Vásárhely: Hntlesz K.
Miskolc: Pa-teiner F., Mahi F. a „fekete kutyák”-hoz.
Munkács: Traxler Ferencz, gyógyszer.
Nadvarna: Dzembowak gy.
Nagy-Bánya: Haracek Józ. és fia.
Nagy-Bécsereke: Weisz A.
Nagy-Kanizsa: Rosenfeld A., Rosenbergy Ferencz.
Nagy-Károly: Ujláry István.
Nagy-Kikinda: Neuhöld K., gyógyszer.
Nagy-Mihály: Lieblich M., Fuzely Gyula.
Nagy-Röcske: Nandrássy G.
Nagy-Szeben: Stengel Sam., id. Misselbacher J. B., Mor-scher W. F., gyógyszer.
Nagy-Szombat: Heuffel K. P.
Nagy-Várád: Janky J., Hu-zella M., Szórn Miksa.
Nyíregyháza: Pavlovitz Em., óskövület, gyógyszer.
Nyitra: Kovács J., gyógyszer., Tombor K. nélf., gyógyszer.
Pápa: Bernmüller Alojz.
Pécs: Zsolt K., Obetko K., Pachler E.
Pécel: Machleid Jenő, gysz.
Pozsega: Csallagh N. János, gyógyszerész.
Pozsony: Henrici F., gyógyszer., Grossmann A. P., Bauer Ján.
Putnok: Fekete F., gyógyszer.
Rozsnyó: Feymann A.
Sepsővár: id. Misselbacher J. B., Fentseh J. B.
Selmecz: Dimák J. E., Sztan-kay T., gyógyszer.
Sepsi-Szt.-György: Csutak Péter és fia.
Sopron: Mezey A., gyógyszer.
Szabadka: Farkas J.
Szamos-Ujvár: Placintár D., gyógyszer.
Szászcsanak: Reinhardt J. K., gyógyszer.
Szatmár: Jákó M., Héder S., Szepes-Olasz: Zinzaky József, gyógyszer.
Szeged: Baross Károly, gysz. Sz.-Udvarhely: Nagy-Soly-mosi Koncz János Andr., gy.-gyszer.-Fehérvár: Braun J., gyógyszer., Dieballa Gy., gysz. Heitmann Ignác.
Szeps-Szombat: Gréb Ján., gyógyszer.
Szeps-Váralya: Steller N. Szombathely: Simon Gy., gy. Temesvár: Jahner K. M., gy. Emmer F., Tarcazy István J., gyógyszer., Fytkas J., Steiner Ferencz, gyógyszer.
Trencsén: Grog Zsigmond, Ungvár: Kransz Adolf.
Uj-Vidék: Stefanovics L., Koda D.
Varamos: Gaal A., gyógyszer.
Verecz: Moldoványi A., gy. Veszprém: Guthardt Tódor fia.
Zenta: Zettin József.
Zombor: Popics J., Falcione Gusztáv.
Zúlyom: Stech Lajos, gyógyszer.

Figyelemztünk a hamisításokra, különösen dr. Suin de Bontemard illatos fogpattintására s a dr. Borchardt illatos növény-szappanára nézve. Több hamisított és hamisított elárastója már érzékeny büzbüntetésekre lettek Bécsben és Prágában törvényszékiileg elítélve. 6186

Raymond és Társa, cs. kir. szab. tulajdonosok Berlinben.

Főnyeremény 200,000 o. é. frt.
évenként 4 húzással; a legközelebbi már ápril 1-én!
Bécs községi sorsjegyek.
Legjobb és legelőnyösebb osztrák sorsolási papir.
Eredeti sorsjegy!
Az első részlet letétele után a sorsjegy azonnal a hűvő tulajdonát képezi, melylyel az a legközelebbi húzáson minden nyerevényre egyedül játszik. 6354
Igérvények
bécsi sorsjegyekre, csak 2 frt és bélyeg.
bankháza,
Lóry J. Budapest, hatvani utca 17. sz.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható
KIS HEGEDŰ.
Versek, mesék és dalok jó kis gyermekek számára.
Irtá
HORKAI BÁCSI.
Ára füzve 40 krajczár.

Evek sora óta kitünő szer a köszvény, csúz és idegbajok ellen

Valamint jelesnek bizonyul a kezmozdások, az izmok és idegek feszessége, véraláfutások, zúzódások, a bőr érzéketlensége, továbbá helyi görcsök (lábkragások), idegfájdalmak, s hosszabb ideig tartó bokák által származott dagadtok ellen; főként pedig nagyobb fáradságok és gyakorlatok előtti és utáni erősítésre, stb., valamint az egészben beállott erőtlendésnél.

Valódi minőségben a következő czégeknek: Budapesten Török József gyógyszer, király-utca, Baier Arnó, gyógyszer. álló ut.; Strobenz testv., Thallimayer A. és Seitz, Grass Józ.; Aradon Rozsnyay M. gyógyszer., Tomos F. és E.; Brassó Jekelius Ferd.; Debreczen dr. Rothschek E., Gerely Pál, Riekl J. A.; Eszéken Dienes S. G., Góteky J., Gyöngyös: Vozary T., gyógyszer. Győr Lipóczy J., Naszaty J.; Karánsebes: Máler F.; Károlyváros: Fideis G.; Kassa: Wanderschek C.; Kemárom Kirchner János; Léva Boemann F.; Lőcs: Honch Samuel, Marosvásárhely: Bucher M.; Miskolc: Mahi C.; Nagy-Kanizsa Prager Béla; Nagy-Mihály Csabur B.; Nagy-Szeben Kugler E., Moracher W. F.; Nagy-Szombat: Csepceányi Béla; Paks Florian J.; Pancsova Bauer F.; Pápa Bemüller J.; Pécs: Sipőcz S.; Pozsonyban Pistor Bódog Henrici, Schneider A.; Bauer és Cash; Wimmer József, Sárkány Schnell F.; Sopron: Reckert C.; Merzey A.; Vitruay A.; Szász-Sebes Binder Leó; Szekesfehérvár: Dieballa J. G. Kőrösi Viktor; Braun L. gyógyszer. Szent-György Hubner J. E.; Szent-János: Magda C.; Szombathely: Simo J.; Temesvár: Jahner C. M.; Tarcazy István, Steiner F. Liska József; Tonnally: Uszeynyi; Vág-Ujhely: Walte, J.; Vukovár Kirchner Bódog; Zagrabb: Fink M. L. Mithbach Zsigmond.

Főraktár Kwizda Ferencz János,

csász. kir. udvari állító-és kerületi gyógyszerész, Kornburgban. Ára egy üvegnek 1 frt o. é.

Ezenkívül a koronorszékig valamennyi város és mezővárosban léteznek raktárak, melyek időnként a vidéki lapok után közhírré tétettek. 5951

Már kilenczven éve annak, hogy II. József császár egészségügyi labdacso

feltalálóját egy szabadalom által kitüntették: Ezen labdacsook lételesen ártalmatlanok, és pusztán gyógyulást hozó növény-anyagokból készítik; hatékonyak nézve felmunkálják a keserű élelményeket és más hajtó szereket, mely körülmények kátharrusban, felhűvésben, azáltalában, fejfájásban, váltóházban, aranyérbben, bőrkütsésekben, szárgy. ágban, sápkórában, köszvényben, visibetegségben és vesebajokban szenvedőknek a legmelegebben ajánlatnak figyelmükbe.

Ezen kárpáti egészségügyi labdacso

valódi minőségben kaphatók:
Budapesten, Patáky Károly gyógyszerész úrnál, Széchenyi sétány az új épülettel szemben, B-Gsaba Badics Elek gyógyszerész úrnál, Debreczen Michalovits István gyógyszer. úrnál, Malaczkán Fridrich János gyógyszer. úrnál, Pozsonyban Pisztory Bódog gyógyszer. úrnál, Szege-den Kovács Albert gyógyszerész úrnál, Temesvárott Tarcazy István gyógyszer. úrnál, Zagrabbán Mittelbach Zsigmond gyógyszer. úrnál.
Egy 15 labdacso tartalmazó skatulya 21 krba kerül, egy 6 skatulyából álló tükker 1 frt 5 kr. és 5 kr. a fuvarlevél. Bérmentve kiterjeszti a megrendelt mennyiség akkor, ha a labdacso árához 20 kr. mellékeltek a bérmentéshez czéllábjól. Szerem megrendelésekor legjobb pénztalványokat használni. 6210

Kivonatok a hálairatokból.

Cserkény, 1880. február 26-án.
Egészségi pillulák, melyeket t. uraságotól hoztam, a régi millitárius és társasági nyálkásodást engem ököletesen kigyógyítottak, s bárkinek is nem csak a bajban, hanem más bajok gyógyítására lelkiismeretesen ajánlatom, mert többeknek is ajánlatom a kik hatáskorú díszesreketkel határozottan. Ezenre az ég áltólja, hogy számos éveket éljen e hatóság felelősségét, fo radja tiesta szivemből erőt köszönetemet pilluláit, a mi után maradtam.
Platzer Sándor, ezred.
Ezen pillulákat általam jelesen megrendelték és használták is. m. Károly János leány Dózsegy, László Mihály jegyző V. Ár-ly, Kovács Károly fogorvos N. László, Lakatos Pál edzőkerülő F. Ábrány, Berger Ignác kereskedő Dózsegy, Tóth Alajos urad. plébánosok Dózsegy.
Kinek 6 skatulya pillulát számszóra küldtem, Csod. lom, Zoolos az óvát, mit rendeltem, megkapta már egy hete és én az enyémét sem.
En felelősen megvallom, hogy pillulák kitünő, mint állítottam megrendelt számú rédm név, mondatom, hogy sok kellemetlen bajt elhárítottak. Most hála az égnek és az ön jódotony pillulának, sokkal egészségesebb vagyok, mint a pillulák használa. Itelen áldás meg őt érte.
Most újonnan felértem Ték. azt kérem szíveskedjék számszóra 9 szor küldeni 6 doboz pillulát utaválttal küldeni, ezen jódotony pillulát helyben is már többeknek javasoltam. Kitünő tisztelettel maradván Böhönye, 1880. március 20-án. Miller Károly, urad. kerület.
Eltérő, 1880. március 26-án.
Fogadja mely köszönetemet és töltem, mint állítottam megrendem Prokozper Máttyástól, ki több évtől nagy betegségekben szenvedett, s a gyógyszeresztantika-gyógyításban, amit betegségekben sem enni, semmitől ismét nem lehetett, és mindig több napig fekvő betegségekkel több évtől, és csupán ezen ön által küldött kitünő kárpáti labdacso segítségével, és lement bátor vagyok felírni Tökletesen gyógyszeresztantika, legyen szives utaválttal egy csomag feltöltött labdacso kitöltésével. Prokozper Máttya. Néző Títus, Néző Títus, Néző Títus.

Dr. Lengyel F. nyír-balzsama.
Már a növényi nedv, mely a nyírből ha annak tövét megfogják, kifolyik, ember emlékeztet őta a legkifináltabb szepítő-szernek van ismerve; ha pedig e nedv a föltöltött utasítás szerint vegyi uton balzsamú dolgoztatik, majdnem csodálatos hatású bír.
Ha szesz az arczot vagy egyéb bőrrészeket este bekenjük, már a következő reggelén majdnem észre vehetően pikkelyek válnak le a bőrről, minik folytat a gyógygéd és fehérre válnak.
E balzsam kísémitja az arcz. „amadt redőket és himóhelyeket”, által arczszint ad; a bőrrnek fe érteget, győndéség és frisséget kölcsönöz; a legrovidebb idő alatt a szepítő, májfoltsok, „nyájegyet, orrvörösséget, bőrháthát és minden egyéb b-rezsenyűt” távolít. Egy koravál használtat utas. szál együtt 1 frt 50 kr.
Valódi minőségben szállítja Budapeston, csupán Török József, gyógyszerész, király-utca 12.; Pozsonyban Pisztory Bódog, Mihálykapu. 6254

Kopaszág, a haj őszülése és korpaképződés ellen a naponta kétszer bismutnyitványok és köszvényes iratok tanúsága szerint egy doll jónak bizonyult szer a TANNIN-OLAJ
Dr. Morastól.
Tisztelet gyógyszerész ur! Szíveskedjék számszóra Dr. Moras Tannin-olaját küldeni, hogy a hajam korpaképződés ellen a naponta kétszer bismutnyitványok és köszvényes iratok tanúsága szerint egy doll jónak bizonyult szer a TANNIN-OLAJ.
Bécs, 1880. január 5.
Wagner Vilmos.
Füret J. gyógyszerész urnak Prágában. Szerecsenének őrzem magamat Ön-nel köszielném, hogy Dr. Moras Tannin-olaja hajamnak két év óta tartó hullását teljesen megszüntette. Remélem, hogy e szer segítségével előbbi szep hajamat ismét visszaszám.
Máriensbad, 1870. aug. 18-án.
Tökletesen Urak! Háromnévősem embernek kopasz fejfel bírn nem valami kellemes. Ha dr. Moras Tannin-olaját nem használom volna, ma 1700 agyagot lennék. E szer nekem hát alatt csodát tett rajtam, mit mindaddig, ki ismernek, bizonyítanak. Ennél fogva kérem stb., stb. 6300
Bukova, 1880. jan. 3-án.
Zaremba Mária.
Dr. Morastól.
Kapható 2 és 1 frtos palackokban Budapeston Török J. gyógyszerészárban király-utca, Pozsonyban Pisztory Felix úrnál, Temesváron Tarcazy Istvánnál.

Os. k. kizáról. szab. újonnan javított RUGANYOS SÉRVKÖTŐK.
A legújabb találmány a Bog ud. amerikai tudor után újonnan javított ruganyos sérvköte Politzertől, ép úgy van, valamint nek és gyermekek számára, rugóknélkül, tiszta gummitól művésziileg szerkesztve, s azon ezáltal van, hogy még a legidültébb sérvokat is a legrovidebb idő alatt egyforma helyzetbe hozza, és ép úgy napjal a legfárasztóbb munka, vagy sok járkaús mellett, mint szintén éjjel alvásnál is használható, anélkül, hogy a sérvben szenvedő hivatásában a legkevésbé is akadályozna lenne. Nagy haszonnal jár, ha éjjel át is a tőstén marad, midőn „ékkor kiválóan jó és kellemes nyomást eszközöl a szenvedő részekre.
Árak: egyszerű 6-7 frt; kettős 10-15 frt; gyermekeknek felével alacsonyab.
Nagy raktár angol és francia acél sérvkötekből, suspensoriumokból, szőve, gummitól, valamint szarvasbőrbeli is. A szarvasbőr és gummi suspensoriumoknak az a czéljuk, hogy a terjedést meggátolják. — Méltoskedők, legránsnak, ágybetétek, hónapok szam-erzények, övkészítékek, gummi-harisnyók és minden gummi-áru-cikknek. Sérvköteknél megjelölendő, ha jobb, vagy ha bal felől, vagy kettős legyen-e, vagy szintén a derék bősége is.
Mentorálások utánról mellől pósta-felküldési czésköltségek.
csász. kir. kötelekésztő, Budapest, Deák-Ferencz utca.

HALBAUER & KÖLBER

Budapest V. akadémia-utca 3. szám.

Gazdasági vetőmagvak

bevásárlása és eladása.

A nagy és Pencilvaniában.

Nyílt levél Magyarország összes t. lakóihoz!

Múlt hó 19-én a főt nevezett városnak egy nagy része majd porrá égett. A kár roppant nagy; sok munkás ember a tűznek áldozata lett; sok szegény elveszté az alkalmával a mi a legdrágábbja volt: „a kenyérkeresőt”. A legnagyobb olajgyár kigyuladt.

180.000 dollár a veszteség.

Azon városrészt, melyet a legelőkelőbb gyárosok és kereskedők laktak, a tűzvész tökéletesen elpusztította, úgy hogy egyelőre semmi nemű üzlet nem létezik.

A tűzvésznel megmentett árak ügyünk fölülvizsgálat mellett elárúsítottak.

Magyarország területén SCHILLER L. vászon- és divat-nagykereskedő urat bízunk meg az elárúsítással, azzal a kikötéssel, hogy a tőlünk határozott leszállított árán magasabb elárúsítást bírság alatt megtiltjuk.

Kiváló tisztelettel

Jac^{com}, Men^{lem}, Hor^{bin} gyárosok.

Megrendelések intézendők **SCHILLER L.** vászon- és divat-nagykereskedőhöz, Sz.-Fehérvárott, Magyarországon.

Miután ritkán van ily alkalom parányi olesó áron a legjobb minőségű árakat megszerezhetni, annál fogva föl hívom a t. közönséget, hogy becses megrendeléseit hozamánál előbb juttatni sziveskedjék, miután remélhetőleg a raktár ezen rendkívüli kedvező bevásárlás által gyorsan el fog uszítani.

Kiváló tisztelettel

Schiller L.

Vidéki rendelvények azonnal eszközöltetnek.
Megrendeléseket melyek 2 frtot meg nem haladnak, kérem postai utalvány-nal eszközöltetni.

Csomagolás ingyen.

Árjegyzék.

belső most csak	
150 vég jó minőségű neustadi gyolcs	rőfe most csak -12
95 jó tolltartó	-13
500 finom fehér csipke	-02
200 legf. angol jaconat, sima, lila esti mulatságra	-50 -14
150 francia eorú, ruhának	rőfe -50 -15
95 északsarki kelme	rőfe most csak -18
200 Aida flanel	most csak -22
150 kammarn kelme	-55 -18
35 1/2 szél. fin. fekete cachemir	-65 -35
52 1/2 szél. legfin. tiszta fehér drezdai brillantín	esti mu. -55 -25
45 szin. ezerna-muszlin	latságra -75 -25
150 jó minőségű jó mosatu creton	rőfe most csak -15
18 1/2 szél. fekete terno	-125 -58
500 db. fin. satin esernyő	dbja csak 1.20

Kanavász, vászon, chiffon, még eddig nem létezőt olesó áron!

500 vég 26 rőfös jó minőségű, jó mosatu ezerna kanavász, 1 vég	4.80	2.45
200 26 gráci gyolcs	5.95	3.35
110 28 hegyi gyolcs	7.50	4.40
98 30 1/2 szél. chiffon, női fehéreműnek	11.50	5.40
230 29 nehéz szilézai vászon	10.50	5.95
190 30 legneh. rumb. kanavász, kék, lila, barna	12.80	6.50
50 30 legnehézebb fehér patent-csinvat	15.50	7.50
112 29 legf. hollandi vászon	18.-	7.80
39 50 1/2 szél. irlandi vászon	52.-	17.50

Asztalnémetek meglepő olesón.

1/2 tezt. legf. mins. tiszta len fehéritetlen törülköző	2.90	1.30
1/2 legf. frncz. dam. törülköző	3.50	1.80
1/2 legf. frncz. dam. szalvéta	3.30	1.75
1/2 legf. min. len szalvéta	3.10	1.45
10000 db. legf. kis. dam. szalvéta minden színben	dbja most csak	-09
500 1/2 ngy. legfin. szines dam. abrosz	1.30	-58
650 1/2 legf. mins. szin. kerti abrosz	1.60	-64
240 legfin. szin. jazquard dam. abrosz	2.50	1.15
260 legfin. tiszta fehér dam. abrosz	2.90	1.25
500 1/2 ngy. legfin. feh. dam. abrosz	4.95	2.25
50 1/2 nehéz jutte szőnyeg	-55	-24
30 legnehézebb csinvat	-65	-26
12 legf. gyarju szőnyeg Indiából	1.80	-63

Több ezer rőf fin. frncz. guipur csipke függöny, rőfe 60 kr. helyett csak 25
Több ezer rőf 1/2 széles indiai vathmoll, 85 helyett csak 36
Több ezer db. satin salon nyakkendő, uraknak 5 kr.
Több ezer db. hollandi legyező, csak 15 és 20 kr.
Több ezer rőf 1/2 széles csikos butor-csinvat, rőfe 58 helyett csak 27 kr.

Franklin-Társulat nyomdája (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

Pagliano Ernő tanár

szörpje

Nápolyban, 4 Galata San Marco, Pagliano Ernő tanár házában lesz előru-sítva. A florencei ház be-zárattott, miután az egész üzlet Nápolyba lett áttéve.

Pagliano Ernő tanár az egyetlen, kivel nagybátyja Pagliano Jeromos tanár ér-tékes fölfedezésének titkát közölte, a mint ezt, ha szükséges lenne, jogi erejű okiratokkal is bebi-zonyíthatja.

Jelenben Pagliano Ernő tanár az egyedüli készí-tője a valódi Pagliano-szörpnek; e nyilatkozat azért tétetik, hogy több-senki se legyen a számos hamisító által rászédhető.

Szörp üvegekben 1.40 lira dobozokban por gyanánt kivonva 40 lira. 6221

Pain-Expeller

Az a káros szert csak egyszer, péld. kövesvény, ecet, tagzsurgás, reuma-tus fogfájás stb. ellen használta, utve-sen ajánlja tovább. E körüljárás nagyon jellemző a Pain-Expeller jószágára, va-lamint csak az azzal való kezeléssel, hogy e szer Magyarországon is minden réleim nélkül oly nagyszámú elterjedés-rekét örvény.

Kapható 70 és 1 frt 20 kros üve-gökben: Budapest a fővártában Török J. uránál, Aradon Schüller Antal, Birtán Sokolski József, Bástia Kom-lóson Tamás ur. Koper sen Schmidt K., Debreczenben dr. Bóthcsnek E., Kassán Wandraschek K., Kaloecán Horváth K., Pozsonyban dr. Schopfer V. és Helm V., Szegeden Baross S., Szegedváron Salamon Gyula, Zólyo-uban Stech L., Z. lahon Weisz S., és Ungor G. gyógyszeres uraknál és csak-mam minden nagyobb város gyógyszer-táraitban. 6267

Aréz-ször

eltávolítására hölgyeknél, uj mérgeentes és ártal-matlan készítmény, a mely csupán a szört pusztítja el, s a gyöngéd bőrt nem izgatja. 6295

Egy üveg használati ut-sítással 1 frt 50 kr.

Römhild (Thüringia).

Rottmanner J., gyógyszerész.

Kapható és megrendel-hető BUDAPESTEN

SVARZ FRIDERIKA
illatszer-kereskedésében
városház-ler. 9., Paris-bazár.

Dr. Pattison

köszvény-gya potja

azonnal enyhíti és gyorsan gyógyítja a 6076

köszvény és csúz

minden nemeit, ugymint: aréz-, mell-, nyak- és fogfá-jásokat, fej-, kez- és térd köz-vénynt, tagzsurgásokat, hát-és ágyékfájásokat.

70 krajczáros ecet, és 40 krajczáros fől csomagokban Budapest Török József, gyógyszerészházban a szent lélekhez, király-utca 12.; Aradon Bokor A., szent-utca 1.; Temesváron Jahnst G. gyógyszerész a magyar királyhoz.

A Franklin-Társulat magyar iródnál indult kiadásban Budapest egyetem-utca 4. szám) megjelent és minden könyvtárunknál kapható:

Mártha.

Regény.

Írta
Beniczkyne Bajza Lenke

Ára füzve 1 frt 20 kr.

MÜLLER J. L.

(VADÁSZUTÓDA) illatszertárából

Virágkirálynéhoz Budapest.

FŐÜZLET: IV. ker., koronaherczog-utca 2.
FIÓKÜZLET: IV. ker., váci utca 11. sz.

POUDRE DE SERAIL,

BLAHA LUZA művésznő kedvence arczpora.

Valódi csaki: ezen feltaláló czég véd-jege alatt kapható. Ezen kitűnő por tulajdonsága, hogy az arcznak és testszínnek ifjú és természetes színezetet kölcsönöz, s a legélesebb szem sem ké-pes e port az arczon észrevenni. — Egy doboz ára 60 kr. és 1 frt, — fehér vagy rózsaszinben.

CRÈME POMPADOUR.

Az illatszer terén jelentékeny páriá kitűnésekkel való összeh-tetéseim folytán sikerült, a világhírű a föltűnt hatáson „Crème Pompadour” egész eredeti tisztaságában és arczjében előállítanom. Ez azon szer, melyet a hírneves Pompadour asszony egész agy koráig fenn tudta tartani csodaszépégét, anélkül, hogy egészégének árcól volna; azért nem mulasztom el a tisztelt hölgyvilágnak azt a legkiválóbban ajánlani. E kitűnő szer jóval feltűnő minden eddigi e nemű gyártmány.

A „Crème Pompadour” este és reggel alkalmazatik, arczot és kezet bedörzsölve; aztán egy kissé behinteni a Poudre de Serail”-al. E sz. tegely ára 1 frt 60 kr.

IXIA LYS.

Legújabb és legfinomabb illatszer, mely kedves illata és kiváló tartóssága által felül-mulhatlan; egy üveg ára 1 frt 50 kr. és 3 frt.

A legkitűnőbb és legkedveltebb illatszerék,

u. m. Chypre, Fleurs de Mai, Fleurs d'Orange, Helio-trope, Jacinthe, Jasmin, Jocey Club, Muse (Moscus), Maréchale, Mille Fleurs, New mown Hay (széna), Opo-nax, Patchouly, Réséda, Rosé, Spring Flowers, Tubéreuse (tuba rózsá), White Rosé (fehér rózsá), Ylang-Ylang, Violette de parme stb. Egy üveg ára 1 frt 50 kr. és 2 frt 50 kr.

Továbbá ugyanezen illatok ruhák illa-tozására elegáns csomagokban felsze-relve 60 kr., 1 frt és 1 frt 50 krajval kap-ralók. 6306

Legelőkelőbb gyári raktár hajkenőcsök, toilette-szappan-ok, széptüvizek fogporok, fogpaszták, szájjavítók, ruha-, fog-és körömkefék, angol hajkefék, legfinomabb szíva-csók és mindea e szakmába vágó pipereszeretekben.

Megrendelések utánvétel mel-lett gyorsan és pontosan eszközöl-tetnek. — Ajjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Csak azon gyártmány valódi, mely jelen védjeggyel el van látva.

Csász. kir. kiz. szabadalmazott

szabadék. ékszer-evőeszköz.

Az az a sz. ékszer-evőeszköz a legújabb, legelőkelőbb a legjobb a napi használatra. Föltaláló legeszebb díze a háztartásnak. Az alább felsorolt evőeszközök, ugymint kés, villa, kanál stb., minden darabjába pom-pánus elhelyezett drágakő mint: amethyst, opál, szaph, rubin, smaragd stb. van beágyazva. Valamennyi alább felsorolt árú egy, egészen ezüstfehér, tiszta és előállítva, mely még sok évi használat után is valódi ezüst színt megtartja. Valamennyi alább felsorolt tárgy fehéren maradvást 10 év. jótállás vállalatik. Következé 24 db. szabadék ékszer-evőeszköz együttesen csak 3 frt 75 kr., és pedig:

- 6 db. szabadék. ékszer asztali kés.
- 6 db. szabadék ékszer asztali villa.
- 6 db. szabadék. ékszer-évszkanál.
- 6 db. szabadék ékszer kávéskanal.

Osszesen 24 db. csak

3 frt 75 kr.

mesés olesóságu áron hozzá még irásbeli jótállás a fehé-renmaradás és jó minőségért. Ez evő-eszközökből 48 db-nak egyidejűleg megrendelésénél, azokat gyako-rlati, tisztán és ezülr készített, cartonokban szállít-juk mind a 48 db-ot csak 7 frtért. Ezen kívül ajánlunk: szabadék ékszer-levesmerítőket, dbjál 50 kr-ért; szaba-dék lemerítőket 35 kr-ért; tömr szabadék. lözeik-kanalakat 45 kr-ért; nagy felszolgáló tálcát 9 kr-ért; 1 lejeskanna, középná. yságban, 2 frt 50 kr.; 1 teás kanna, középnagyiságban 3 frt.; 1 czukorszelenye, foglalva, tödővel, 1 frt 80 kr.; czukorszelenye, legfin. vesséttel, 2 frt 40 kr.; elegáns asztali gyertyatartó, magas, gót jellegű, párja 2 frt 25 kr.; ugyanezok legfinomabb jellegű, párja 3 frt 25 kr.; bors-és sótartó, 60 kr.; ecet-és olajállvány, 2 osztályu, mászett kristályüveggel 3 frt 50 kr.; 4 osztályu 4 frt 75 kr.; asztali gyújtószor-gula 1 frt 20 kr.; dohányszelenye vess-tel, csapó fődéllel, 1 frt 25 kr.; palackdugók 3 db. 60 kr.; és még ezer más tárgy 10 évi jótállás valamennyi árujánál, még ezer maradás mint a legjobb minőségért.

Megrendelések utánvétel vagy a szesz előzetes behatárolás mellett postai és lakhatáremeléken teljesítetnek; a levelek és címek az intézőndők: Blau és Kann, föletétemenyések. Bécs, I. Heinrichshof.

NB. Száz meg száz köszönet- és elismerő irat fekszik iródnakban nyilvános megtekintés végett. Utánzóik és hamisítók törvény szerint megbüntetnek. 6348

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre 12 frt / POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: / félévre ... 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre 8 frt / félévre ... 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: / egész évre 6 frt / félévre ... 3 *
Külföldi előfizetésekre a postaiag meghatározott vitéllj is eszolandó.

13-ik szám 1881. BUDAPEST, MÁRCZIUS 27. XXVIII. évfolyam.

SZENT-PÉTERVÁRRÓL

Kér rettetenes óriásnak harca életre-halálra: ez a jelenet az, mely Európa s az egész művelt világ léleketét most vissza-fojtja. Ideges várakozással nézzük a harc ki-menetelét, melynek idejét még belátni sem lehet, de azt tudjuk, hogy csak egyiknek vagy másíknak, vagy talán mind a kettőnek megse-misülésével végződhetik.

den ember árulót gyaníthatott felebarátjában: a nihilizmus terjedt, mint a lappangó láz s tüze harapódzott tovább a föld alatt. Az összeeskü-vésnek, mint a mesebeli szörnynek, minden levágot feje helyett hét feje nőtt s a két világ-részt megrázkodtató dördület meggyőzhette a világot, hogy a szélesend, melyet sokan a már

lezajlott vihar jelének hittek, tulajdonképen az a szélesend, mely meg szokta előzni a vihart. Ma már megdöbbentő tények és adatok bizonyítják, hogy a nihilisták ama látszólagos nyugalom ideje alatt se maradtak tétlenek s hideg számításával, meglepő tájékozottsággal és nagy pontossággal tevék meg előkészületeiket a

SZENT-PÉTERVÁR. — EGY NIHILISTA ELFOGATÁSA.